

Ewaluacja warsztatów - raport podsumowujący

dr Małgorzata Baran

Paweł Maranowski

Warszawa, czerwiec 2018

Zrealizowano w ramach projektu
„Cybernauci – kompleksowy projekt
kształtowania bezpiecznych zachowań w sieci”
finansowanego przez Ministra Edukacji Narodowej

MINISTER
EDUKACJI
NARODOWEJ

Projekt prowadzi:

Partner Projektu:

Patronat honorowy:

Ministerstwo
Cyfryzacji

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

RZECZNIK PRAW DZIECKA
Marek Michalak

Sfinansowano ze środków:

MINISTER
EDUKACJI
NARODOWEJ

Spis treści

Podsumowanie	3
Rekomendacje	3
1. Metodologia badań	5
1. Badanie odbiorców projektu (uczniów, rodziców i nauczycieli)	7
1.1. Opis badanej próby dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli	7
1.2. Badanie dzieci (szkoła podstawowa klasy 1 – 3)	9
1.3. Badanie dzieci (klasy 4 – 7 oraz klasy gimnazjalne).....	11
1.4. Badanie młodzieży ponadgimnazjalnej	14
1.5. Badanie rodziców	16
1.6. Badanie nauczycieli	19
1.7. Wywiady z uczestnikami warsztatów	21
2. Badanie trenerów	23
1.1. Badanie ankietowe trenerów	23
5.1. Badanie fokusowe	30
3. Badanie audytoryjne uczestników warsztatów	33
1. Odpowiedzi uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów na ankietę poszkoleniową	33
2. Odpowiedzi uczniów szkół ponadgimnazjalnych	34
3. Odpowiedzi rodziców na ankietę poszkoleniową	35
4. Odpowiedzi nauczycieli na ankietę poszkoleniową	37
Spis wykresów	41
Spis tabel	44

Podsumowanie

Podsumowanie najważniejszych wyników badania:

1. Wyniki najnowszego badania ewaluacyjnego pokrywają się z wynikami badań poprzednich. Wszystkiego kategorie badanych oceniły wysoko sposób prowadzenia zajęć, jak i jego merytorykę. W opiniach badanych warsztaty były bardzo interesujące. Dzięki udziałowi w szkoleniach badani zaobserwowali zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie. Zdaniem badanych tego typu szkolenia są potrzebne również innym uczniom, rodzicom i nauczycielom.
2. Istotnym element warsztatów jest położenie nacisku nie tylko na zagrożenia jakie niesie ze sobą Internet, ale również na jego pozytywne sposoby wykorzystania. Wszyscy badani stwierdzili, że pozytywne sposoby wykorzystania Internetu pojawiły się na ich zajęciach. Potwierdzają to również ankietowe badania trenerów.
3. Badani rodzice i nauczyciele twierdzą zgodnie, że wiedza wyniesiona z warsztatów jest przez nich wykorzystana w codziennym życiu. Rodzice najczęściej deklarowali zwiększenie czujności wobec korzystania z Internetu przez ich podopiecznych. Z kolei nauczyciele potwierdzili, że wykorzystują wiedzę z warsztatów, aby lepiej przygotować się do zajęć.
4. Podobnie jak w poprzednim badaniu z grudnia 2017 r. trenerzy uczestniczący w aktualnym badaniu pozytywnie wypowiedzieli się na temat zaangażowania wszystkich uczestników warsztatów (zarówno rodziców, nauczycieli jak i dzieci) . Relatywnie najgorzej ocenili oni zaangażowanie rodziców. Badani trenerzy zwrócili uwagę na niską frekwencją w przypadku gdy zajęcia przeprowadzone są dla grup, w których uczestnictwo jest dobrowolne.
5. Badani trenerzy również najłagodniej ocenili wiedzę rodziców uczestniczących w zajęciach. Zdecydowanie lepiej trenerzy ocenili wiedzę uczniów i nauczycieli.

Rekomendacje

Na podstawie wyników badania przedkłada się następujące rekomendacje:

1. Biorąc pod uwagę wysokie pozytywne oceny dotyczące sposobu prowadzonych warsztatów rekomendujemy utrzymanie tego poziomu.
2. Istotne jest, aby trenerzy nadal stosowali elastyczne podejście do tematyki zajęć. Wstępna diagnoza potrzeb grup docelowych i ich wdrożenie jest istotne z punktu widzenia trwałości i efektywności projektu.
3. Badanie wskazuje, że zachowano wysoki wskaźnik związany z przekazywaniem wiedzy odnoszącej się do pozytywnych stron wykorzystania w Internecie. Rekomendujemy utrzymanie tego poziomu. Ważne, aby zajęcia prowadzone dla dzieci, młodzieży i nauczycieli nie przypominały zajęć, w których odbiorcy przestrzegani są wyłącznie przed zagrożeniami płynącymi ze strony Internetu, przyczyniając się tym samym do tzw. „efektu mrożącego”.

4. W wielu przypadkach uczestnicy warsztatów starają się dodatkowo kontaktować z trenerami, aby pozyskać szerszą wiedzę na temat pozytywnych stron wykorzystania Internetu i bezpieczeństwa w Internecie. Istotne, aby trenerzy utrzymywali kontakt ze swoimi słuchaczami – zwiększy to skuteczność i trwałość projektu.

1. Metodologia badań

Niniejszy raport prezentuje wyniki ostatniego badania interim przeprowadzonego w ramach projektu „Cybernauci - kompleksowy projekt kształtowania bezpiecznych zachowań w sieci”, realizowanego przez Fundację Nowoczesna Polska oraz Collegium Civitas.

Projekt jest finansowany przez Ministra Edukacji Narodowej ze środków zadania publicznego „Poprawa kompetencji pracowników szkoły, uczniów i ich rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni oraz reagowania na zagrożenia”.

Głównym celem badań był okresowy przegląd programu i metodyk oraz bieżąca ewaluacja działań warsztatowych prowadzonych podczas realizacji zadania publicznego w obszarze bezpieczeństwa w Internecie wśród społeczności szkolnej. Badanie jest ostatnim badaniem interim spośród 4 zaplanowanych w harmonogramie projektu. Cykliczność i regularność badań interim służy monitorowaniu jakości prowadzonych warsztatów.

Raport przedstawia wyniki trzech badań:

Badania nr 1 „Badanie odbiorców projektu” zostało przeprowadzone techniką ankiety wypełnianej samodzielnie przez uczestników warsztatów. W badaniu wyróżniono pięć kategorii badanych:

1. Kategoria „Uczniowie szkoły podstawowej (klasy I – III);
2. Kategoria „Uczniowie szkoły podstawowej (klasy IV – VII) oraz gimnazjów (klasy II i III);
3. Kategoria „Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych”;
4. Kategoria „Rodzice”;
5. Kategoria „Nauczyciele”.

Dla każdej kategorii respondentów stworzono unikalne narzędzie badawcze – ankietę złożoną w większości z pytań standaryzowanych (zamkniętych).

Badanie nr 1 przeprowadzono w terminie od stycznia 2018 do maja 2018 r. Ankietę dystrybuowano drogą mailową do szkół w których prowadzone były warsztaty. Uzyskano łącznie 2700 wypełnionych ankiet (zarówno pełnych, jak i częściowo wypełnionych)¹.

Badanie nr 2 „Badanie trenerów” zostało zrealizowane dwoma technikami badawczymi:

1. Technika ankiety wypełnianie przez badanych osobiście;
2. Technika zogniskowanego wywiadu jakościowego na próbie 14 trenerów (tzw. FGI – Focus Group Interview).

Celem badania ankietowego była ocena trzech aspektów warsztatów z perspektywy trenerów:

1. Zainteresowania każdej z grup docelowych tematyką warsztatów;

---

¹ Ankiety wypełnione częściowo również uwzględniono w analizie.

2. Zaangażowania każdej z grup docelowych w trakcie zajęć;
3. Zachowania proporcji pomiędzy problematyką bezpieczeństwa w Internecie a twórczym wykorzystaniem Internetu.

Celem badania fokusowego (FGI) była ocena pozytywnych i negatywnych stron prowadzenia warsztatów przez trenerów w trzech różnych grupach docelowych.

Badanie ankietowe przeprowadzono w dniach od 21 marca do 24 kwietnia 2018 r.

Wywiad grupowy przeprowadzono w dniu 17 marca 2018 r.

Badanie nr 3 „Badanie audytoryjne uczestników warsztatów” zostało przeprowadzone techniką ankiety wypełnianej samodzielnie przez uczestników warsztatów. W odróżnieniu od badania nr 1 ankietę tę badani wypełniali zaraz po przeprowadzeniu warsztatów. Za dystrybucję ankiet i późniejsze ich zakodowanie w przygotowanym wcześniej internetowym formularzu odpowiedzialni byli trenerzy. Łącznie uzyskano 12 593 ankiety².

Badanie nr 3 zostało przeprowadzone w okresie od grudnia 2017 do maja 2018 r.

---

² Część ankiet zawierała braki danych i nie uwzględniono ich w analizie.

1. Badanie odbiorców projektu (uczniów, rodziców i nauczycieli)

1.1. Opis badanej próby dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli

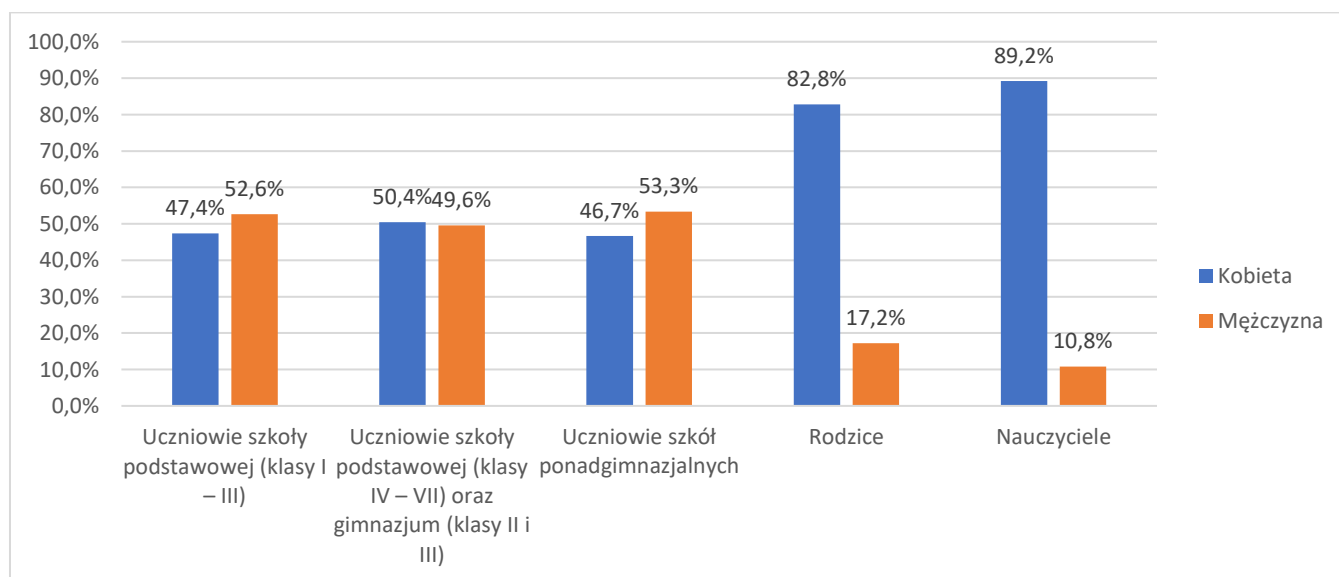
W badaniu ilościowym wzięło udział 2700 respondentów ze wszystkich badanych kategorii. W Tabeli 1 przedstawiono rozkład liczebności respondentów z uwzględnieniem wszystkich analizowanych grup. Najwięcej w badaniu wzięło udział uczniów szkół podstawowych (kl. 4 – 7) oraz gimnazjum najmniej zaś, bo 266 osób, wzięło udział rodziców. Największą badaną grupę ze wszystkich badanych stanowili uczniowie – było to 1943 osób.

Tabela 1. Kategorie badanych respondentów

Kategoria respondenta	Liczebność
Uczniowie szkoły podstawowej (klasy I – III)	269
Uczniowie szkoły podstawowej (klasy IV – VII) oraz gimnazjum (klasy II i III)	1366
Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	308
Rodzice	266
Nauczyciele	491
SUMA	2700

Rozkład płci w zrealizowanej próbie wskazuje, że większość badanych respondentów stanowiły kobiety (1581 badanych). Największe różnicę zaobserwowano wśród rodziców i nauczycieli – w przypadku tych dwóch grup zdecydowaną większość (ponad 80% respondentów) stanowiły kobiety. Rozkład płci z podziałem na poszczególne kategorie badanych zostały zaprezentowane na Wykres 1.

Wykres 1. Płeć respondentów z podziałem na kategorie badanych

Jeśli chodzi o województwa, z których pochodzą respondenci biorący udział w badaniu to najczęściej badanych pochodziło z województwa: śląskiego (16,1%) i mazowieckiego (11,4%),

a najmniej zaś z dolnośląskiego (0,1%) oraz lubuskiego (0,5%). Rozkład respondentów z poszczególnych województw przedstawia Wykres 3. Dodatkowo w Tabeli 2 przedstawiono łączny rozkład liczebności województwa oraz kategorii respondenta.

Wykres 2. Rozkład respondentów z poszczególnych województw. N = 2615

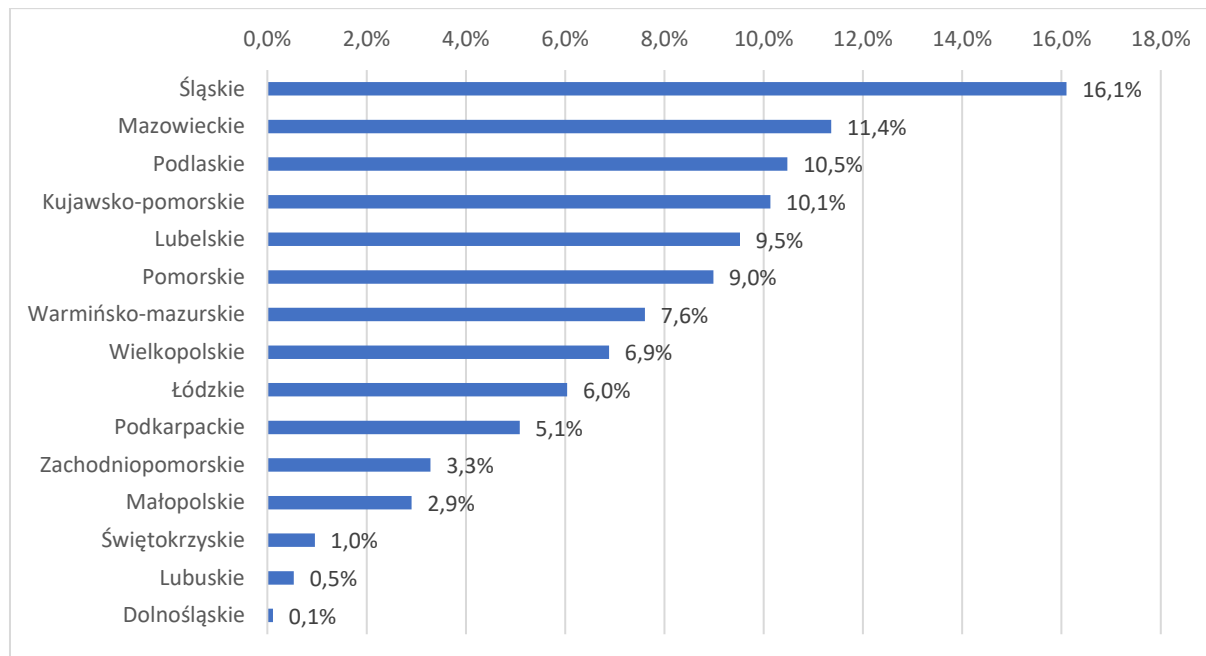

Tabela 2. Województwo zamieszkania z podziałem na kategorie badanych (Liczebności)

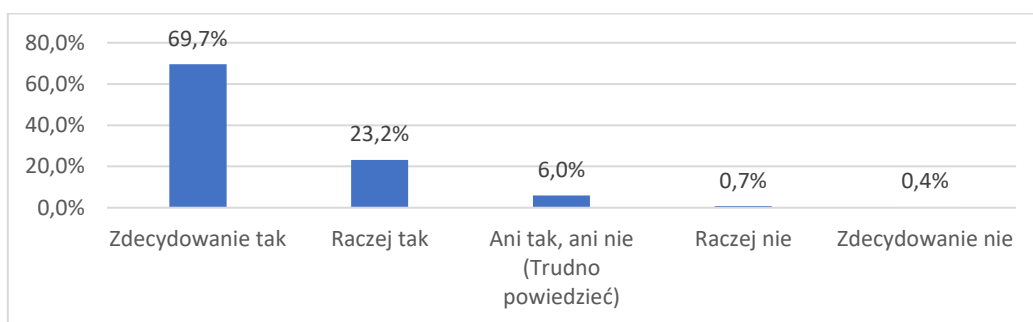
Województwo	Uczniowie szkoły podstawowej (klasy I – III)	Uczniowie szkoły podstawowej (klasy IV – VII) oraz gimnazjum (klasy II i III)	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	Rodzice	Nauczyciele
Dolnośląskie	0	1	0	1	1
Kujawsko-pomorskie	19	140	48	27	31
Lubelskie	27	138	0	34	50
Lubuskie	0	0	0	14	0
Łódzkie	23	27	67	11	30
Małopolskie	0	50	0	9	17
Mazowieckie	51	92	52	18	84
Podkarpackie	0	71	2	30	30
Podlaskie	10	136	24	14	90
Pomorskie	38	155	0	18	24
Śląskie	70	241	0	57	53
Świętokrzyskie	2	3	0	2	18
Warmińsko-mazurskie	0	50	105	14	30
Wielkopolskie	5	155	0	6	14
Zachodniopomorskie	24	31	8	7	16

1.2. Badanie dzieci (szkoła podstawowa klasy 1 – 3)

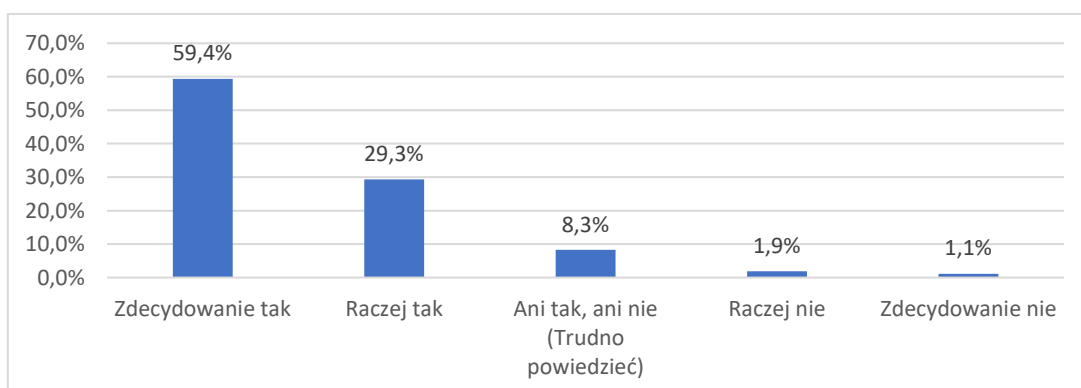
Zdecydowana większość badanych dzieci ze szkół podstawowych (klasy 1 – 3) stwierdziła, że dzięki udziałowi w szkoleniu wie teraz więcej na temat bezpiecznego korzystania z Internetu (łącznie odpowiedzi „Zdecydowanie tak” oraz „Raczej tak” wskazało 93% badanych dzieci). Tylko 1,1% badanych stwierdziło, że szkolenie nie zwiększyło ich wiedzy w zakresie bezpiecznego Internetu (por. Wykres 3). Badane dzieci z klas 1-3 były bardziej przekonane, że szkolenia dostarczyły im nową wiedzę, niż uczniowie tego samego rodzaju szkoły (klasy 4 – 7) oraz gimnazjalnych, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, rodzice i nauczyciele.³

Wykres 3. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Powiedz mi proszę, czy dzięki szkoleniu wiesz teraz więcej na temat bezpiecznego korzystania z Internetu?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 1 -3) N = 267

Udział w szkoleniu nie tylko zwiększył wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie wśród najmłodszym, ale również wzrosło ich poczucie bezpieczeństwa – takiego zdania jest 88,7% badanych. Jedyne 8,3% dzieci stwierdziło, że jest im trudno powiedzieć czy szkolenie zwiększyło poczucie ich bezpieczeństwa, a ledwie 3% było zdania, że szkolenie nie odniosło zaplanowanego celu (por. Wykres 4). Młodsze dzieci czują się dzięki udziałowi w szkoleniu bardziej bezpieczne niż koleżanki i koledzy ze starszych klas (4-7 i gimnazjum), oraz ze szkół ponadgimnazjalnych.

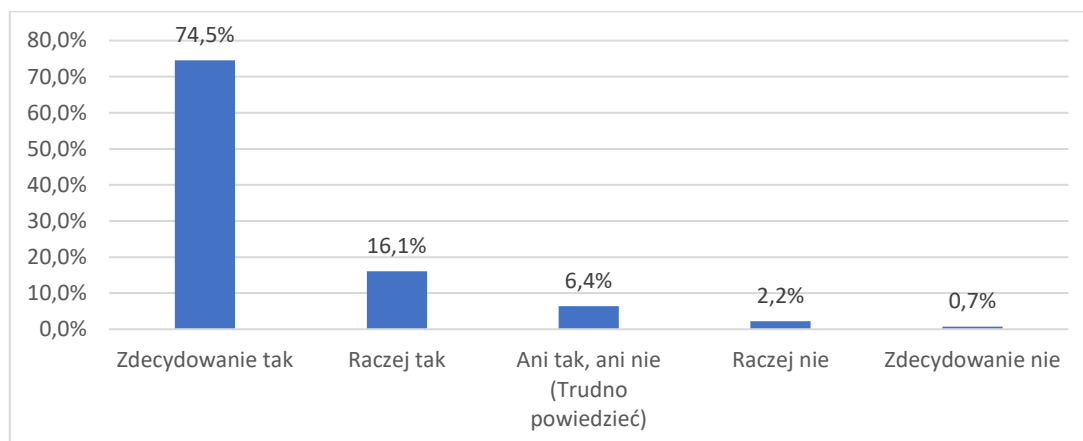
Wykres 4. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy Twoim zdaniem dzięki szkoleniu czujesz się teraz w Internecie bezpieczniej?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 1 -3) N = 266

³ Porównując ze sobą wyniki dotyczące zwiększenia wiedzy w wyniku szkolenia należy mieć na uwadze, że pytanie to nie było zadawane tak samo. Na przykład dzieciom młodszych klas zadano to pytanie w uproszczonej, bardziej zrozumiałej dla nich formie.

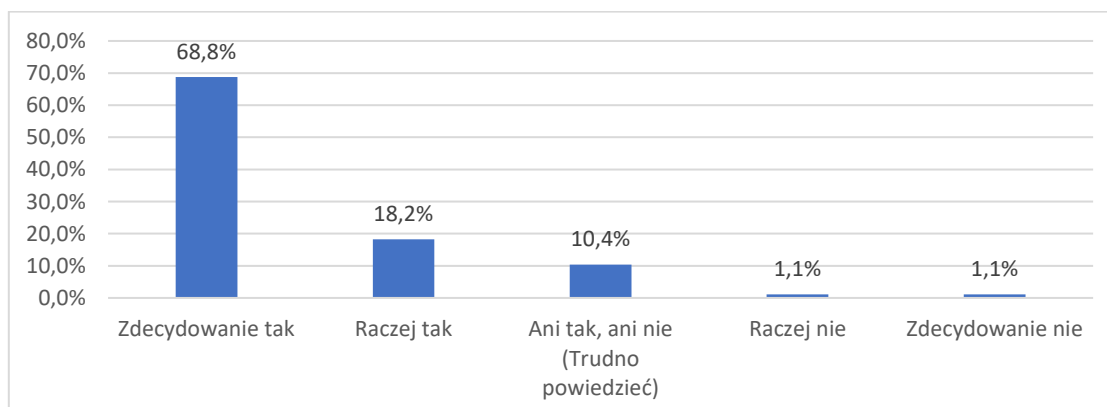
Istotną kwestią w badaniu ilościowym beneficjentów oprócz oceny wiedzy i poczucia bezpieczeństwa była również ocena tego, w jaki sposobu prowadzone są zajęcia przez trenerów. Ocena ta wśród najmłodszej grupy respondentów była bardzo wysoka – niemal wszyscy badani stwierdzili, że zajęcia prowadzone były w interesujący sposób (90,6% - suma odpowiedzi „Zdecydowanie tak” oraz „Raczej tak”). Rozkład odpowiedzi na pytanie o ocenę zajęć w aspekcie sposobu ich prowadzenia przedstawia Wykres 5.

Wykres 5. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważasz, że zajęcia były prowadzone w interesujący sposób?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 1-3) N = 267

Jak wspomniano już wcześniej w rozdziale dotyczącym metodologii badania ważnym elementem diagnozy była poruszana w trakcie zajęć z uczniami problematyka pozytywnych aspektów wykorzystania Internetu. Znowu, podobnie jak w poprzednich pytaniach, większość badanych dzieci klas 1 – 3 stwierdziła, że taka tematyka się pojawiła (87% - suma odpowiedzi „Zdecydowanie tak” oraz „Raczej tak”). Tylko 2,2% badanych respondentów stwierdziło, że na ich zajęciach nie poruszano tego typu problematyki. nie odnotowano ani jednej odpowiedzi. Jedynie 3,5% respondentów stwierdziło, że trudno im jest stwierdzić, czy taka tematyka faktycznie była obecna na zajęciach (por. Wykres 6). Dzieci z najmłodszych klas częściej deklarowały pojawianie się również pozytywnych sposobów wykorzystania Internetu, niż dzieci z klas 4 – 7 (oraz gimnazjum) oraz młodzież ze szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych).

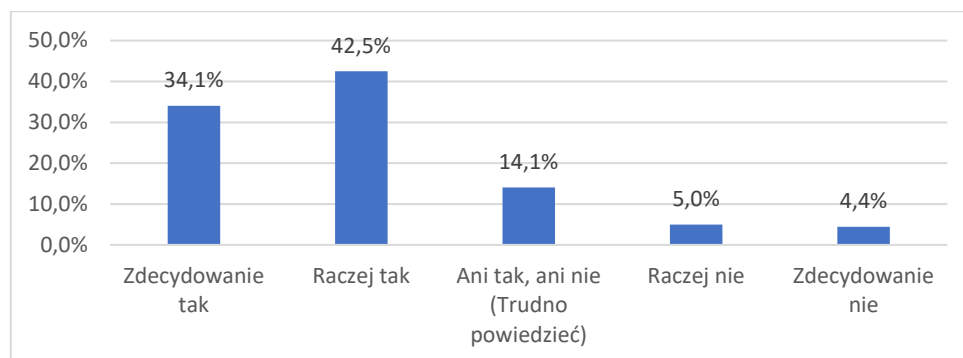
Wykres 6. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy dzięki szkoleniu poznałeś/poznałaś pozytywne sposoby wykorzystania Internetu?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 1-3) N = 269

1.3. Badanie dzieci (klasy 4 – 7 oraz klasy gimnazjalne)

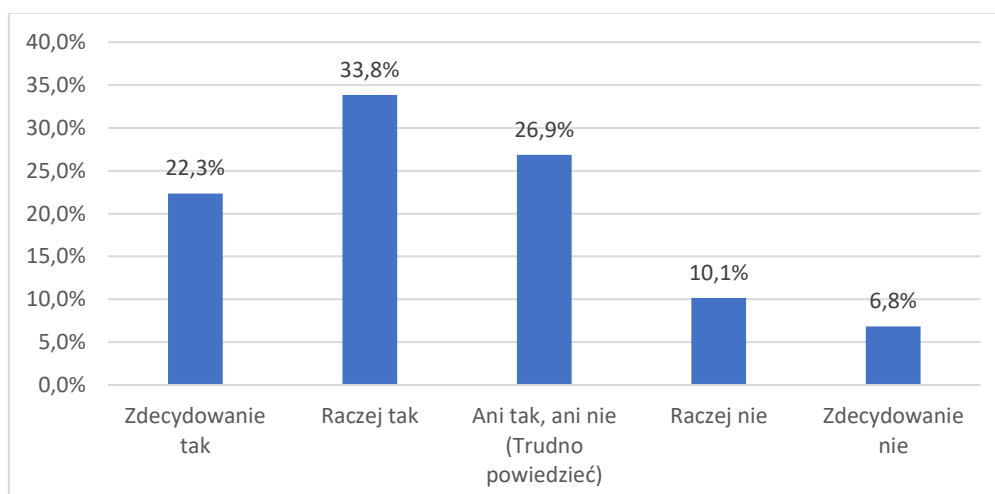
Dzieciom z klas 4 – 7 (oraz gimnazjalnych) zadano na początku kwestionariusza pytanie dotyczące deklaratywnego zwiększenia poziomu wiedzy w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu. Zdecydowana większość badanych, bo aż 76,6% stwierdziła, że ich poziom wiedzy jest wyższy po udziale w szkoleniu – warto dodatkowo zauważyć, że odsetek odpowiedzi „Raczej tak” jest nieco wyższy niż „mocniejszych” deklaracji „Zdecydowanie tak” (por. Wykres 7).

Wykres 7. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Powiedz mi proszę, czy dzięki szkoleniu wiesz teraz więcej na temat bezpiecznego korzystania z Internetu?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 4 -7 oraz klasy gimnazjalne) N = 1365

Podobnie jak pozostali uczniowie, tak i dzieci z klas 4 – 7 (oraz gimnazjalnych) stwierdzili w większości, że dzięki udziałowi w szkoleniu czują się bezpieczniej (56,1%). Dużą grupę stanowili również uczniowie, którym trudno było stwierdzić, czy szkolenie przyczyniło się do ich bezpieczeństwa w Internecie (26,9%). Rozkład odpowiedzi na to pytanie został przedstawiony na Wykres 8.

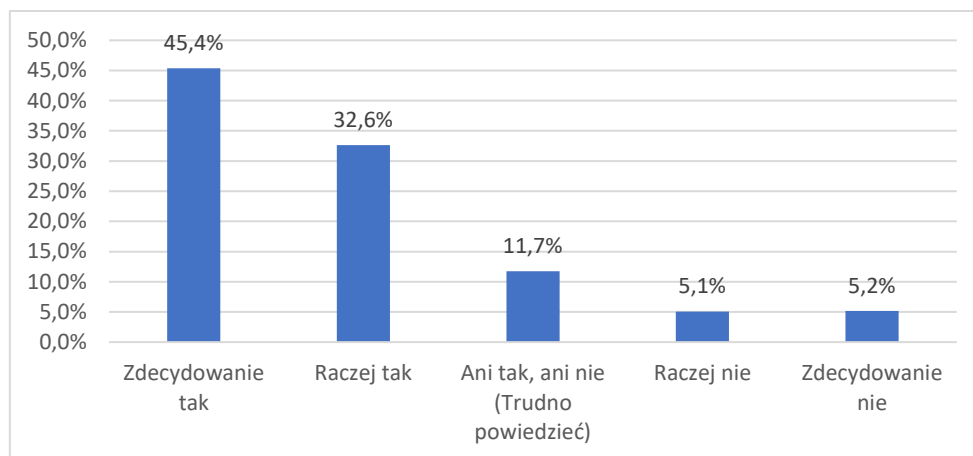
Wykres 8. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy Twoim zdaniem dzięki szkoleniu czujesz się teraz w Internecie bezpieczniejszy?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 4 -7 oraz klasy gimnazjalne) N = 1173

Podobnie jak w innych pytaniach, tak i w przypadku oceny prowadzonych zajęć badani uczniowie stwierdzili, że były one interesujące (niemal 80% wskazań – suma odpowiedzi

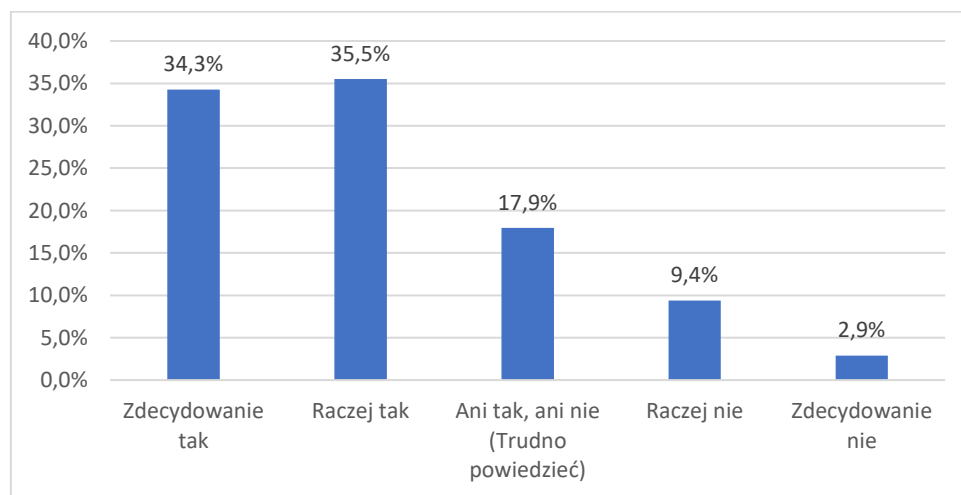
„Zdecydowanie tak” i „Raczej tak”). Jedynie 10,3% badanych dzieci stwierdziło, że nie były one interesujące – por. Wykres 9.

Wykres 9. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważasz, że zajęcia były prowadzone w interesujący sposób?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 4 -7 oraz klasy gimnazjalne) N = 1357

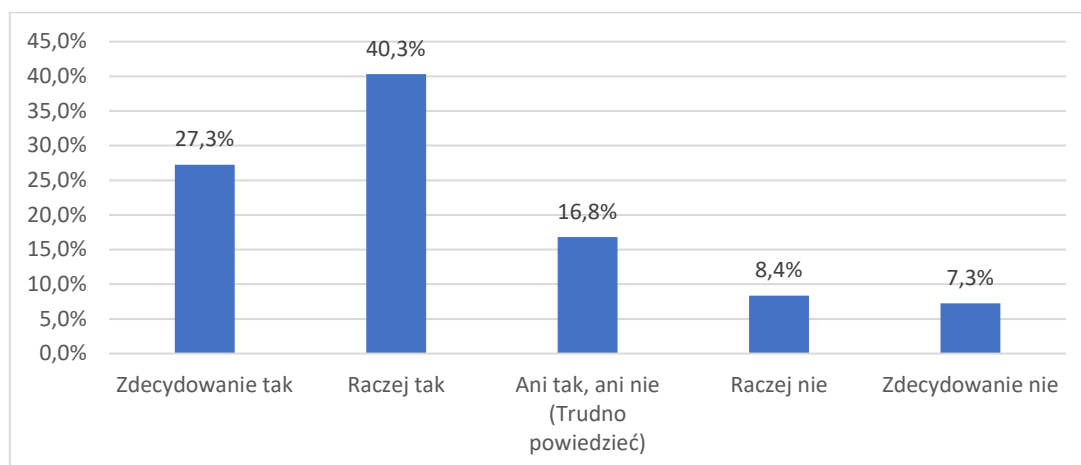
Niemal 70% badanych uczniów (łącznie odpowiedzi „Zdecydowanie tak” oraz „Raczej tak”) stwierdziło, że warsztaty w których uczestniczyli są potrzebne również pozostałym ich rówieśnikom. Jedynie 12,3% (suma odpowiedzi „Raczej nie” oraz „Zdecydowanie nie”) uczniów uczestniczących w warsztatach zadeklarowało brak potrzeby tego typu szkoleń dla ich koleżanek i kolegów. Rozkład odpowiedzi na to pytanie został przedstawiony na Wykres 10.

Wykres 10. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważasz, że tego typu szkolenia są potrzebne Twoim rówieśnikom?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 4 -7 oraz klasy gimnazjalne) N = 1354

Pytanie o pozytywne sposoby wykorzystania Internetu pojawiło się również i w tej kategorii respondentów. Podobnie, jak w pozostałych badanych grupach, tak i tutaj dzieci w większości stwierdziły, że temat pozytywnych sposobów wykorzystania Internetu pojawił się w trakcie warsztatów (67,6% - suma odpowiedzi „Zdecydowanie tak” oraz „Raczej tak”). Innego zdania było tylko 15,7% uczniów - Wykres 11.

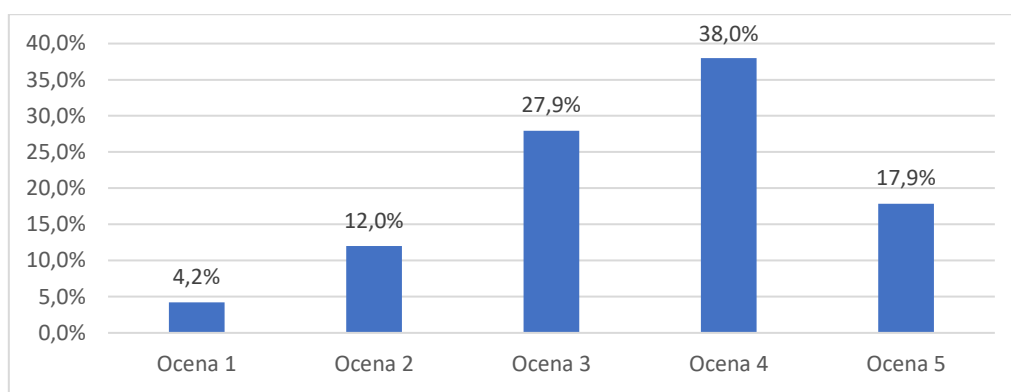
Wykres 11. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy dzięki szkoleniu poznałeś/poznałaś pozytywne sposoby wykorzystania Internetu?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 4 -7 oraz klasy gimnazjalne) N = 1350

1.4. Badanie młodzieży ponadgimnazjalnej

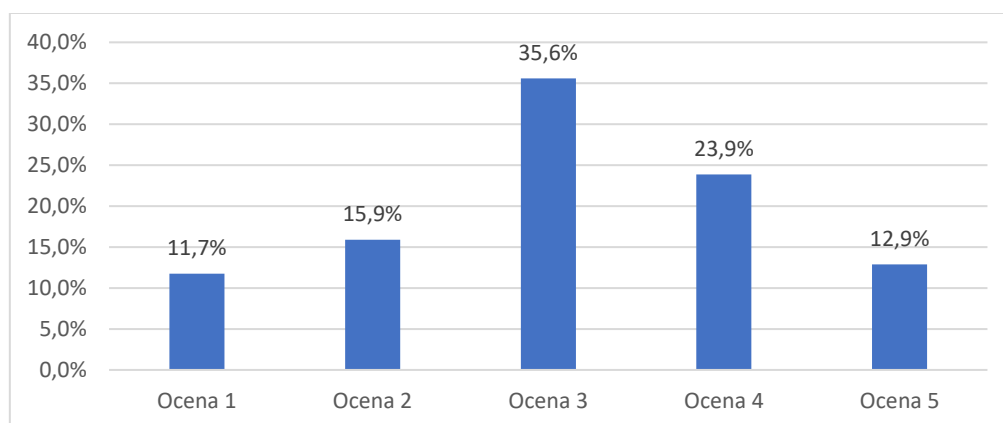
Podobne pytania - jak w przypadku dzieci ze szkół podstawowych (klasy 4 – 7 oraz gimnazjalne) - zadano również młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych.⁴ W pierwszej kolejności zostali oni zapytani o ocenę tego, czy zaobserwowali u siebie zwiększenie wiedzy w zakresie problematyki bezpieczeństwa w Internecie. Większość badanych (55,9% - łącznie oceny 4 i 5) stwierdziło wysokie zwiększenie wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie. Niemal 30% badanych uczniów zadeklarowało przyrost wiedzy na poziomie oceny 3 (w skali ocen od 1 do 5) - Wykres 12.

Wykres 12. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Posługując się skalą 5-cio stopniową (podobną do tej, którą stosują nauczyciele w szkole) oceń na ile udział w szkoleniu przyczynił się do zwiększenia Twojej wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie?” (dzieci ze szkół ponadgimnazjalnych) N = 308

Młodzież szkół ponadgimnazjalnych stwierdziła w większości, że dzięki udziałowi w szkoleniu czują się bezpieczniej (36,8% - łącznie oceny 4 i 5). Rozkład odpowiedzi na to pytanie został przedstawiony na Wykres 13.

Wykres 13. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Posługując się ponownie tą samą skalą, oceń proszę na ile dzięki udziałowi w szkoleniu czujesz się bezpieczniejszy/bezpieczniejsza korzystając z Internetu?” (dzieci ze szkół ponadgimnazjalnych) N = 264

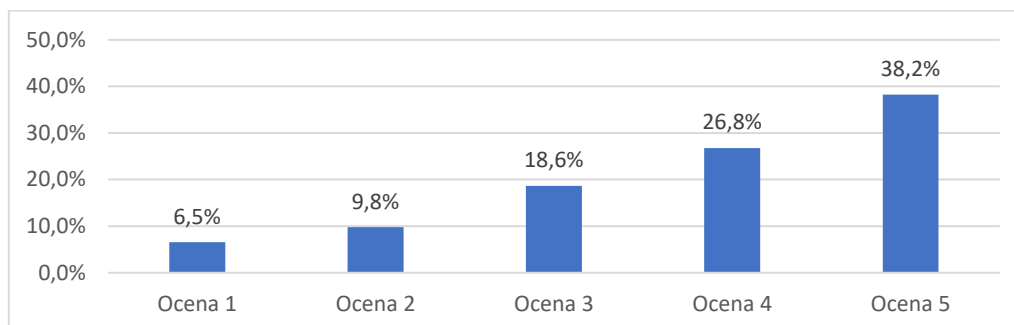

Większość badanej młodzieży, bo aż 65% (łącznie oceny 4 i 5) stwierdziło, że tego typu warsztaty są potrzebne również pozostałym ich rówieśnikom. Zdecydowanie mniej uczniów

⁴ Inaczej niż w przypadku młodszych uczniów w badaniu tej grupy, jak i rodziców i nauczycieli, posłużono w niektórych pytaniach innym rodzajem skali (nadal była on jednak pięciostopniowa).

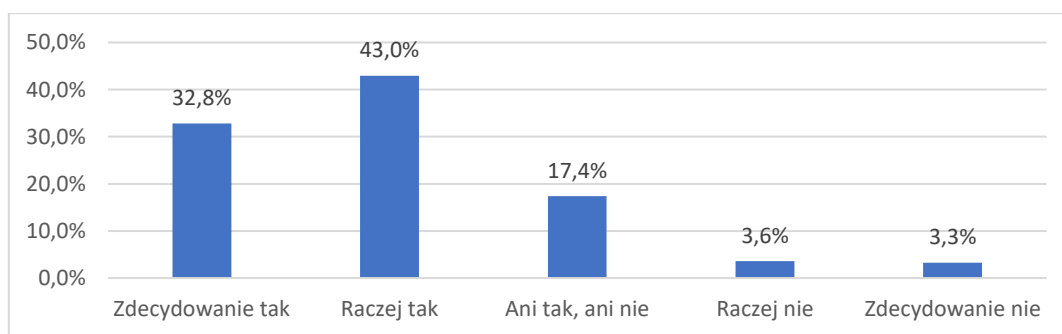
określiło zapotrzebowanie na warsztaty na poziomie oceny 1 i 2 (16,3%)– jedynie 18,6% badanych wybrało odpowiedź środkową – por. Wykres 14.

Wykres 14. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Ostatni raz posługując się tą samą skalą od 1 do 5, powiedz proszę jak bardzo uważasz, że tego typu szkolenia są potrzebne innym Twoim rówieśnikom?” (dzieci ze szkół ponadgimnazjalnych) N = 306

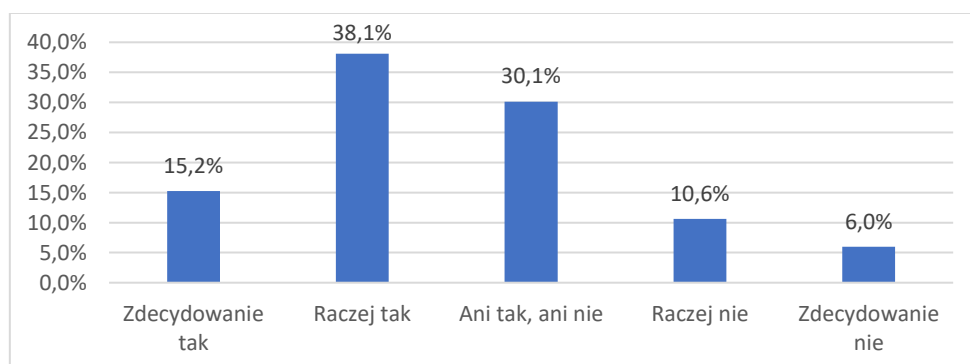
Badana młodzież stwierdziła, że były one przede wszystkim bardzo interesujące (75,8% - łącznie odpowiedzi „Zdecydowanie tak” i „Raczej tak”). Jedynie 17,% badanych stwierdziło, że były one ani interesujące, ani nieinteresujące, a tylko 6,9% respondentów było negatywnego zdania (łączny odsetek odpowiedzi „Raczej nie” oraz „Zdecydowanie nie”) – por. Wykres 15.

Wykres 15. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważasz, że zajęcia były prowadzone w interesujący sposób?” (dzieci ze szkół ponadgimnazjalnych) N = 305

Podobnie, jak w pozostałych badanych grupach, tak i tutaj badana młodzież ponadgimnazjalna w większości stwierdziła, że temat pozytywnych sposobów wykorzystania Internetu pojawił się w trakcie warsztatów (53,3% - łącznie odpowiedzi „Zdecydowanie tak” oraz „Raczej tak”). Niemal co trzeci badany uczeń w odpowiedzi na to pytanie wybrał „Ani tak, ani nie” - Wykres 16.

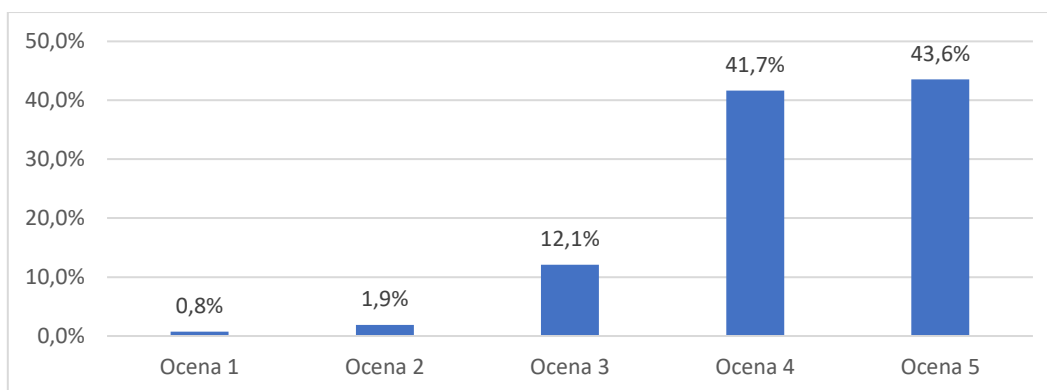
Wykres 16. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy dzięki szkoleniu poznałeś/poznałaś pozytywne sposoby wykorzystania Internetu w Twoim codziennym życiu?” (dzieci ze szkół ponadgimnazjalnych) N = 302

1.5. Badanie rodziców

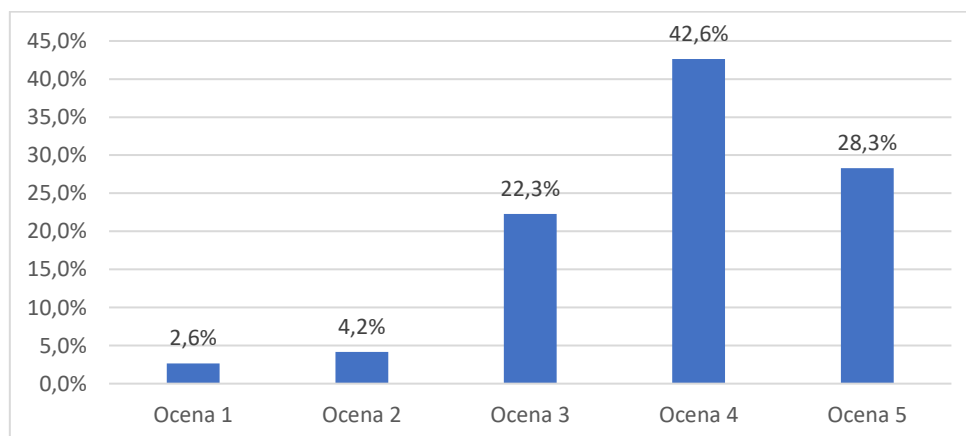
Badani rodzice zostali poproszeni w pierwszej kolejności o ocenę tego, czy zauważyli u siebie zwiększenie wiedzy w zakresie problematyki bezpieczeństwa w Internecie. Zdecydowana większość badanych, bo aż 85,3% badanych (łącznie oceny 4 i 5) stwierdziło wysokie zwiększenie wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie. Niewiele rodziców natomiast wybrało odpowiedzi niskie na skali, czyli 1 i 2 (2,7%) - Wykres 17.

Wykres 17. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Posługując się skalą 5-cio stopniową proszę ocenić na ile udział w szkoleniu przyczynił się do zwiększenia Pana/Pani wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie?” (rodzice) N = 264

Inaczej niż dzieci i młodzież, rodzice zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie nie o to, czy dzięki szkoleniu czują się oni bezpieczniej korzystając z Internetu, ale czy szkolenie wpłynęło na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa o swoje dzieci. Na tak zadane pytanie zdecydowana większość badanych rodziców wybrała najwyższe oceny na skali (74,2% - łącznie oceny 4 i 5). Trzecią najczęściej wybieraną oceną było 3 – tę wskazało 22,3% respondentów. Tylko 6,8% badanych rodziców wybrała ocenę poniżej środka skali jaką jest 2 - Wykres 18.

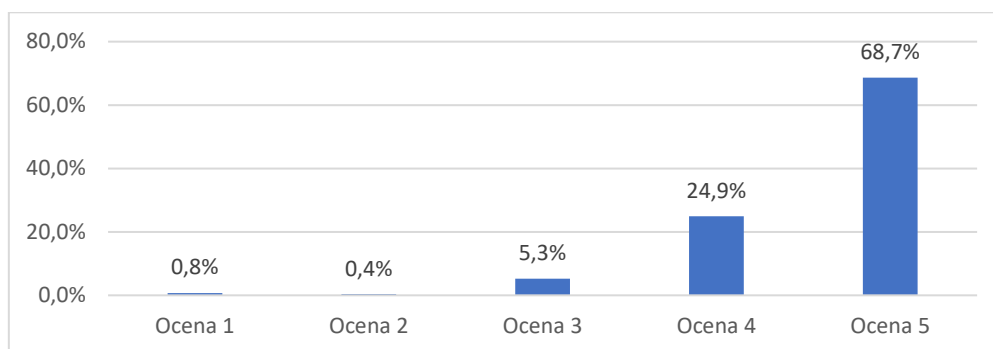
Wykres 18. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Posługując się ponownie tą samą skalą, proszę ocenić na ile dzięki udziałowi w szkoleniu czuje się Pan/Pani bezpieczniejszy/bezpieczniejsza o swoje dzieci?” (rodzice) N = 265

Bardzo wysoko badani rodzice ocenili, że tego typu warsztaty są potrzebne również pozostałym rodzicom – najwyższe oceny 4 i 5 wskazało 93,6% rodziców. Rozkład odpowiedzi na to pytanie przedstawia Wykres 19.

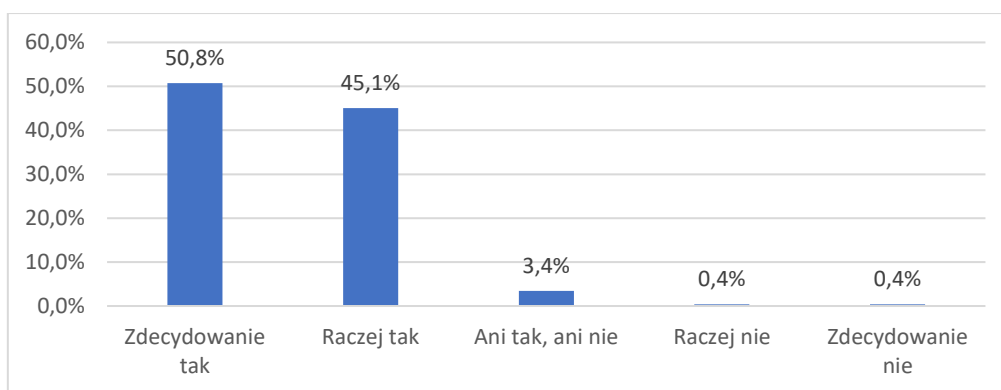

Wykres 19. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Ostatni raz posługując się tą samą skalą od 1 do 5, proszę powiedzieć jak bardzo uważa Pan/Pani, że tego typu szkolenia są potrzebne innym rodzicom?” (rodzice) N = 265

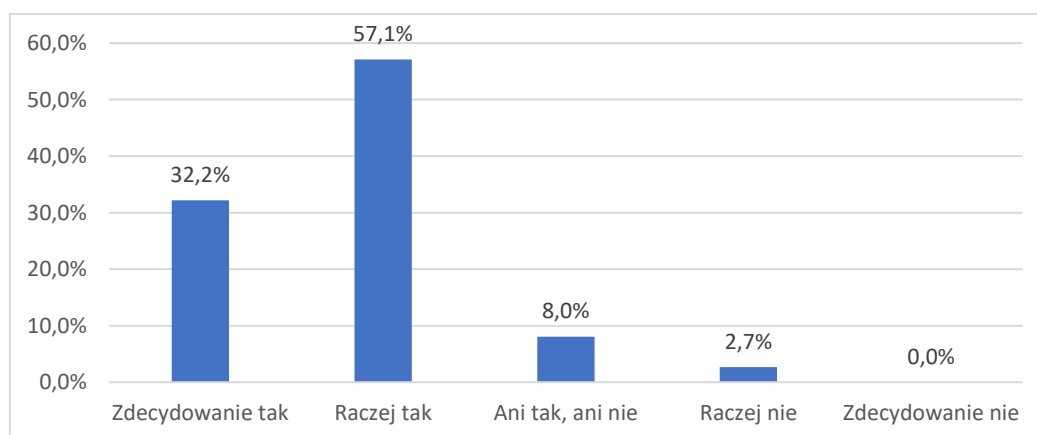
Poziom prowadzenia warsztatów zdaniem rodziców był bardzo wysoki. Niemal wszyscy badani rodzice stwierdzili, że były one prowadzone w interesujący sposób – 50,8% stwierdziło, że były one zdecydowanie interesujące, a 45,1%, że raczej interesujące (por. Wykres 20).

Wykres 20. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważa Pan/Pani, że zajęcia były prowadzone w interesujący sposób?” (rodzice) N = 264

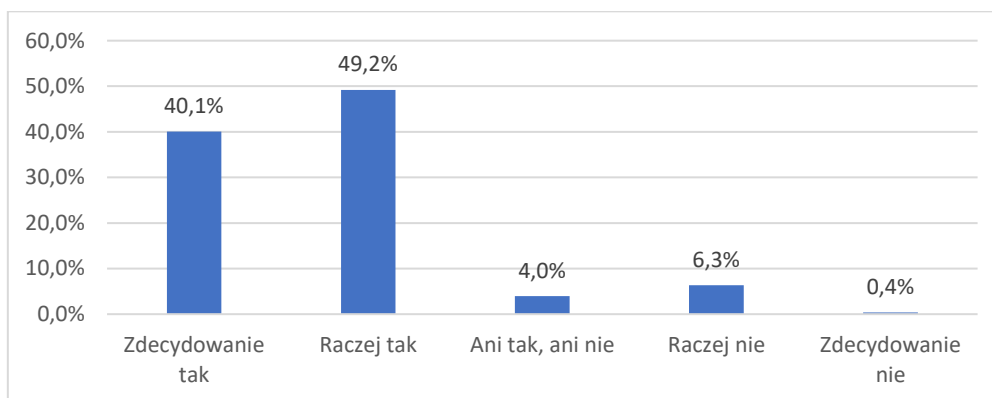
Rodzice stwierdzili, że temat pozytywnych sposobów wykorzystania Internetu pojawił się w trakcie warsztatów (89,3% - łącznie odpowiedzi „Zdecydowanie tak” oraz „Raczej tak”). Tylko 8% nie jest tego pewna, a 2,7% stwierdziło, że tego typu temat nie był obecny w trakcie zajęć - Wykres 21.

Wykres 21. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy dzięki szkoleniu poznał/poznała Pan/Pani pozytywne sposoby wykorzystania Internetu w Twoim codziennym życiu?” (rodzice) N = 261

Rodzice zostali zapytani dodatkowo o to, czy zamierzą wykorzystać zdobytą wiedzę w trakcie szkolenia w opiece nad swoimi dziećmi lub podopiecznymi. Na tak postawione pytanie zdecydowana większość badanych rodziców uczestniczących w warsztatach odpowiedziała, że zamierza korzystać z tej wiedzy (89,3% - łącznie odpowiedzi „Zdecydowanie tak” i „Raczej tak”) - Wykres 22.

Wykres 22. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy zamierza Pani/Pan wykorzystać wiedzę zdobytą w trakcie szkolenia w codziennej opiece nad swoim dzieckiem/ podopiecznym?” (rodzice) N = 252

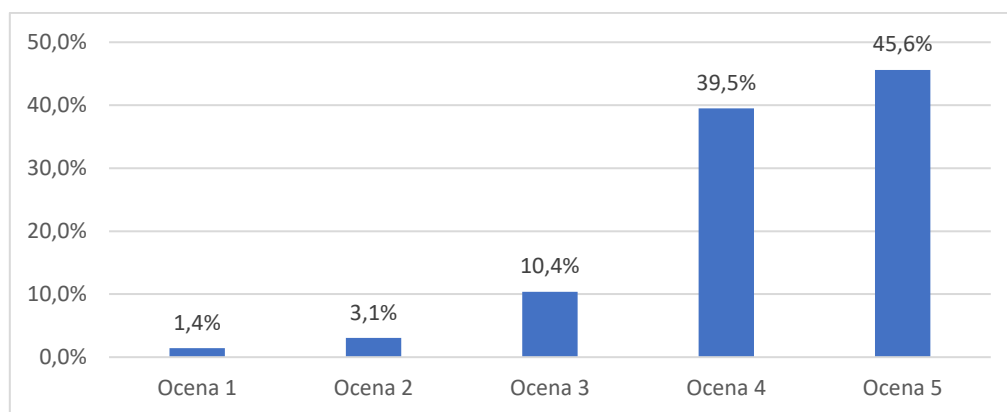

Pogłębiając tę kwestię dopytano rodziców w jaki sposób zamierzą wykorzystać wiedzę z warsztatów. Zdecydowana większość rodziców, którzy odpowiedzieli na to pytanie zadeklarowała zwiększenie kontroli nad tym co robi ich dziecko w Internecie, w jakie gry gra i z kim rozmawia. Część rodziców zwróciła uwagę na kwestię budowania relacji z dzieckiem i współuczestniczenia z nim w tym co robi w Internecie. Do konkretnych działań wymienianych przez badanych można zaliczyć: zabezpieczenie urządzenia hasłem, rejestrowanie wejść na strony internetowe, zainstalowanie programu kontroli rodzicielskiej na komputerze oraz rejestrowanie czasu spędzonego w Internecie.

1.6. Badanie nauczycieli

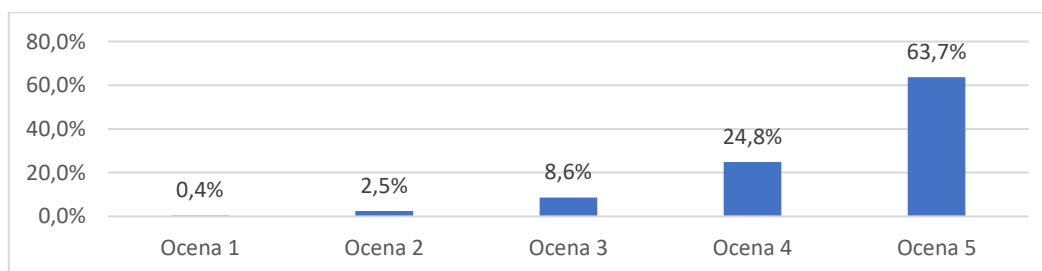
Ostatnią badaną kategorią w badaniu pierwszym są nauczyciele. Badani nauczyciele w pierwszej kolejności zostali zapytani o ocenę tego, czy udział w szkoleniu przyczynił się u nich do zwiększenia wiedzy w zakresie problematyki bezpieczeństwa w Internecie. Zdecydowana większość badanych, bo aż 85,1% badanych (łącznie oceny 4 i 5) stwierdziło wysokie zwiększenie wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie. Warto zauważyć, że zaobserwowano ani bardzo mało odpowiedzi 1 i 2 (jedynie 4,5%), a tylko 10,4% badanych rodziców wybrało ocenę 3 - Wykres 23.

Wykres 23. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Posługując się skalą 5-cio stopniową proszę ocenić na ile udział w szkoleniu przyczynił się do zwiększenia Pana/Pani wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie?” (nauczyciele) N = 491

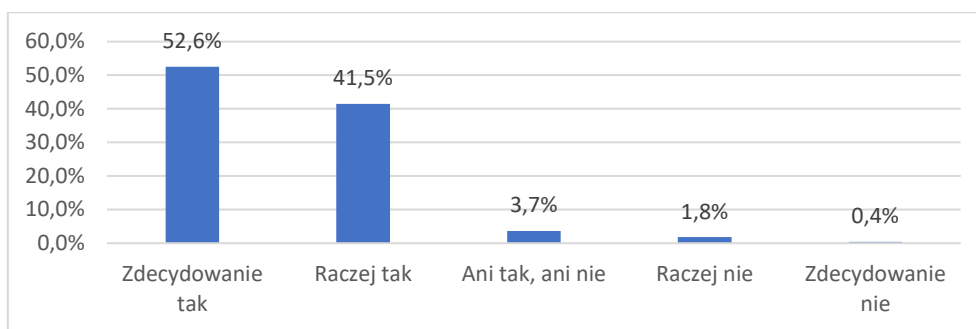
Zdecydowana większość nauczycieli (88,5% - łącznie oceny 4 i 5) stwierdziła, że tego typu warsztaty są potrzebne również pozostałym nauczycielom nieuczestniczącym w warsztatach tego typu. Rozkład odpowiedzi na to pytanie przedstawia Wykres 24.

Wykres 24. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Ostatni raz posługując się tą samą skalą od 1 do 5, proszę powiedzieć jak bardzo uważa Pan/Pani, że tego typu szkolenia są potrzebne innym nauczycielom?” (nauczyciele) N = 487

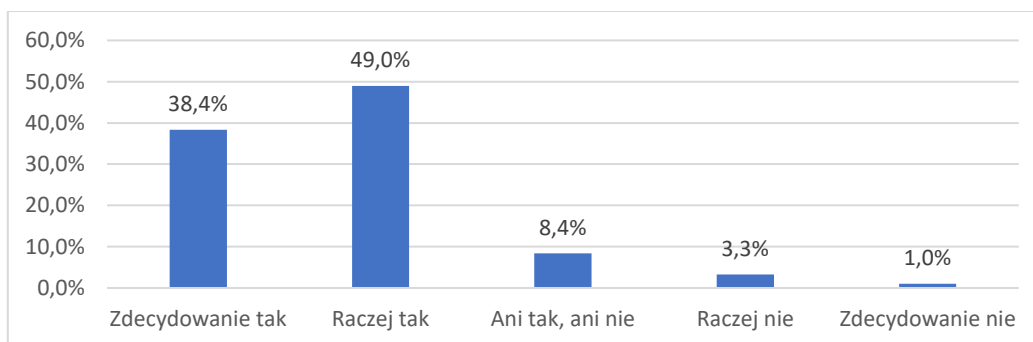
Podobnie jak to oceniły inne kategorie badanych, tak i nauczyciele stwierdzili, że poziom prowadzenia warsztatów był bardzo wysoki. Większość badanych nauczycieli (94,1%) stwierdziło, że były one prowadzone w interesujący sposób – 52,6% badanych stwierdziło, że były one zdecydowanie interesujące, a 41,5%, że raczej interesujące (por. Wykres 25).

Wykres 25. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważa Pan/Pani, że zajęcia były prowadzone w interesujący sposób?” (nauczyciele) N = 489

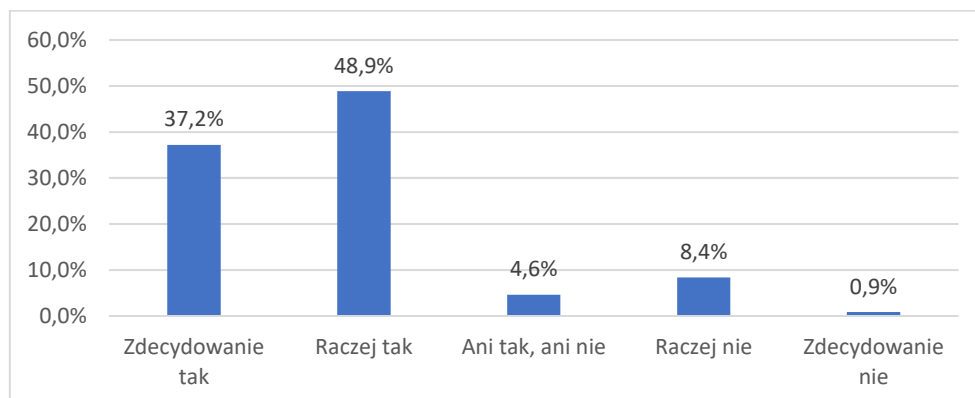
Badani nauczyciele stwierdzili, że temat pozytywnych sposobów wykorzystania Internetu pojawił się w trakcie warsztatów (87,4% - łącznie odpowiedzi „Zdecydowanie tak” oraz „Raczej tak”) - Wykres 26.

Wykres 26. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy dzięki szkoleniu poznał/poznała Pan/Pani pozytywne sposoby wykorzystania Internetu w swoim codziennym życiu?” (nauczyciele) N = 490

Badani nauczyciele jako jedyni zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy zamierają wykorzystywać uzyskaną wiedzę w trakcie warsztatów w swojej codziennej pracy. Na to zadane pytanie zdecydowana większość nauczycieli odpowiedziała twierdząco (86,1% - łącznie odpowiedzi „Zdecydowanie tak” oraz „Raczej tak”). Tylko 4,6% badanych stwierdziło, że nie są pewni czy wykorzystają wiedzę z warsztatów, a 9,3% zadeklarowało, że nie skorzysta z tej wiedzy - Wykres 27.

Wykres 27. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy wykorzysta Pan/Pani wiedzę uzyskaną w trakcie szkolenia w swojej codziennej pracy w szkole?” (nauczyciele) N = 454

1.7. Wywiady z uczestnikami warsztatów

Dodatkowym badaniem, obok ilościowego, jest badanie zrealizowane przy pomocy 14 wywiadów jakościowych (telefonicznych) z dziećmi, młodzieżą, rodzicami i nauczycielami uczestniczącymi w warsztatach w okresie styczeń – maj 2018 r.⁵ Rozmówców dobrano metodą opartą na dostępności badanych (badani sami deklarowali chęć w udziału w rozmowie). Poniżej przedstawiono wnioski z analizy wypowiedzi badanych:

1. Wywiady potwierdzają to co zaobserwowano analizując statystyki ilościowe z badania ankietowego, a wnioski z nich płynące pokrywają się z badaniami jakościowymi prowadzonymi w ramach poprzednich ewaluacji. Przede wszystkim wszystkie badane grupy oceniły wysoko warsztaty, zarówno jeśli chodzi o merytorykę, jak i sposób prowadzenia zajęć. Jeśli chodzi o ten drugi aspekt warsztatów, to badani zwrócili uwagę na interaktywne prowadzenie zajęć przez trenerów. Szczególnie ta kwestia zyskała uznanie wśród dzieci i młodzieży, dla których zajęcia były szansą na uczestniczenia w niestandardowych zajęciach, do których są przyzwyczajeni w szkole.
2. Badani rodzice i nauczyciele zaobserwowali również to co wynika również z badań trenerów omówionych dalej. Uczestnicy warsztatów początkowo zakładali, że warsztaty te będą prowadzone w taki sposób, aby przedstawić im wyłącznie zagrożenia płynące z Internetu. W ramach zajęć rodzice i nauczyciele nie byli jednak „straszeni” niebezpieczeństwami płynącymi z korzystania z Internetu, ale zostali również zaznajomieni z pozytywnymi stronami, np. w jaki sposób wykorzystać bezpłatne zasoby edukacyjne, czy też jak wykorzystać aplikację na smartphone'a w procesach nauczania. Jest to inne doświadczenie rodziców i nauczycieli, niż te do którego przywykli.
3. Dorośli uczestnicy badania deklarowali w rozmowach, że zajęcia dały im narzędzia do tego, aby lepiej zadbać o bezpieczeństwo swoje i swoich podopiecznych w Internecie. Nie chodzi tutaj tylko o kontrolę, ale także zwrócenie uwagi na aspekty związane z budowaniem relacji i zaufania ze swoimi podopiecznymi.
4. Jeżeli chodzi o wiedzę uczestników warsztatów, to na poziomie subiektywnych deklaracji wszyscy zgodnie twierdzili, że zajęcia przyczyniły się do ich zwiększenia. Badani byli proszeni wymienienie tematów, które były poruszane w trakcie zajęć i zdecydowana większość pamiętała czego dotyczyły zajęcia. Na tej podstawie można twierdzić, że warsztaty skutecznie i trwale oddziałują na uczestników i realizują zamierzone efekty.
5. Wśród tematów które pojawiły się na warsztatach skierowanych do uczniów znalazły się zarówno tematy dot. cyberprzemocy, bezpiecznych haseł, czy też korzystania z social mediów, ale również takie które dotyczyły bezpłatnych zasobów edukacyjnych.

---

⁵ Przeprowadzono 4 wywiady z rodzicami, 4 wywiady z nauczycielami i 6 wywiadów z uczniami.

Warto podkreślić, że po raz pierwszy wśród wywiadów pojawił się temat jakim jest pozycjonowanie reklam na podstawie danych, które użytkownicy pozostawiają w sieci.

2. Badanie trenerów

1.1. Badanie ankietowe trenerów

Badanie trenerów dotyczyło następujących problemów badawczych⁶:

1. Ocena poziomu wiedzy uczestników warsztatów na temat bezpiecznego korzystania z Internetu z perspektywy trenerów.
2. Poziom zaangażowania uczestników warsztatów w prowadzone zajęcia z perspektywy trenerów.
3. Ocena przydatności warsztatów.
4. Stosunek do upowszechnienia wiedzy kreowanej w trakcie warsztatów wśród innych odbiorców.
5. Poziom koncentrowania się przez trenerów w trakcie zajęć na zagadnieniach związanych z bezpiecznym korzystaniem z Internetu oraz na zagadnieniach odnoszących się do pozytywnych stron Internetu.

Pytania kwestionariuszowe odnoszące się do czterech pierwszy problemów badawczych zostały poprzedzone pytaniem filtrującym, które sprawdzało, czy trenerzy prowadzili zajęcia w trzech podstawowych kategoriach uczestników warsztatów: wśród uczniów, rodziców i nauczycieli. Rozkłady odpowiedzi na pytania filtrujące zostały przedstawione na Wykres 28, Wykres 34 oraz Wykres 39.

Generalny poziom wiedzy uczestników warsztatów (wejściowy) zostały oceniony negatywnie przez trenerów szczególnie wśród rodziców – ponad połowa trenerów oceniła poziom wiedzy rodziców na poziomie oceny 2 (w skali od 1 do 5) - Wykres 35. Lepiej trenerzy ocenili wiedzę uczniów, bo niemal 70% z nich oceniło wiedzę dzieci młodzieży na poziomie oceny 3 - Wykres 30. Relatywnie najlepiej w aspekcie wiedzy zostali ocenieni nauczyciele - Wykres 40.

Jeżeli chodzi o drugie pytanie dotyczące zaangażowania uczestników warsztatów, to ponownie relatywnie najgorzej w tym zestawieniu relatywnie wypadają rodzice. Zdaniem 13,9% badanych trenerów zaangażowanie rodziców jest na poziomie 1 i 2 (na skali od 1 do 5), a zdaniem co trzeciego z trenerów poziom tego zaangażowania zasługuje na ocenę 3 - Wykres 36. Na drugim miejscu w tym zestawieniu uplasowali się nauczyciele, a na ostatnim uczniowie – ich zaangażowanie jest na porównywalnym poziomie (por. Wykres 41 oraz Wykres 31). Warto jednak podkreślić, że wszystkie kategorie uczestników warsztatów zostały ocenione przez trenerów przede wszystkim jako zaangażowane w prowadzone przez nich zajęcia.

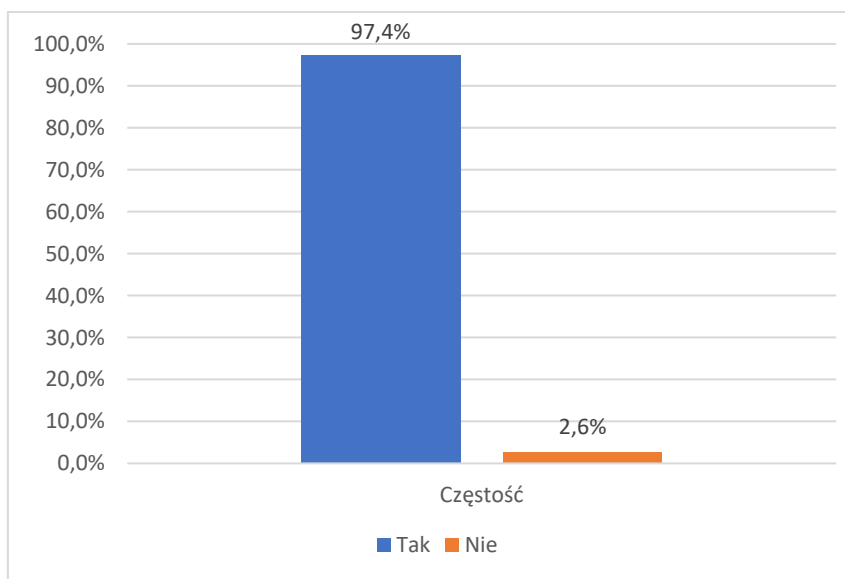
⁶ Badanie trenerów w niniejszej ewaluacji zostało rozszerzone o dwa dodatkowe problemy badawcze (punkt 3 i 4) względem badania z roku poprzedniego.

Badanych trenerów zapytano również o przydatności projektu dla wszystkich jego odbiorców. Zdecydowana większość trenerów stwierdziła, że projekt jest przydatny zarówno dla uczniów, rodziców i nauczycieli (por. Wykres 32, Wykres 37 oraz Wykres 42). Badani trenerze relatywnie najgorzej w tym zestawieniu ocenili przydatność projektu dla nauczycieli – ta nieco gorsza ocena w tej kategorii może wynikać z faktu, że w zajęciach prowadzonych przez trenerów uczestniczyli również nauczycieli z wysokimi zasobem wiedzy na temat bezpiecznego Internetu.

Trenerzy w zdecydowanej większości stwierdzili, że zajęcia prowadzone w ramach projektu „Cybernauca” powinny być upowszechnione wśród innych odbiorców (por. Wykres 33, Wykres 38 oraz Wykres 43).

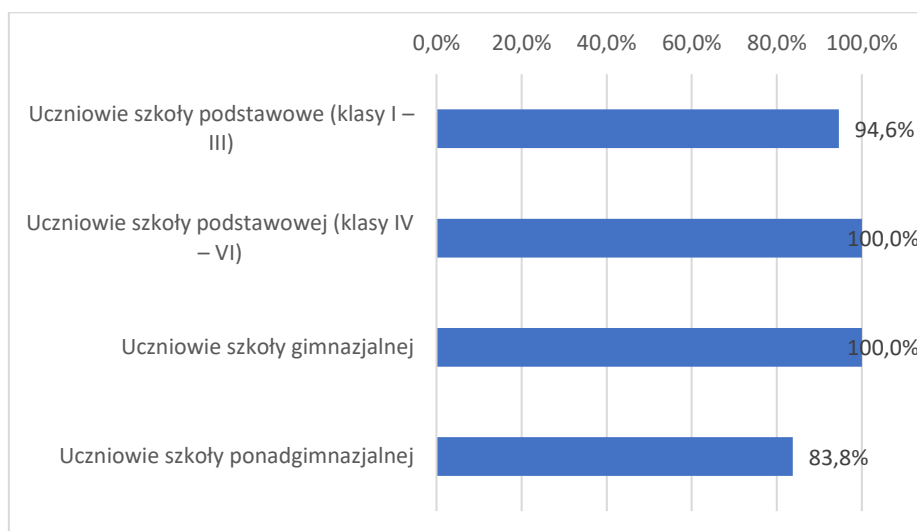
Na ostatnie pytanie o treści „Czy w trakcie zajęć starała/starał się Pani/Pan poruszać kwestie dotyczące pozytywnych stron korzystania z Internetu, czy raczej koncentrowała/koncentrował się Pani/Pan na kwestia dotyczących zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu?” ponad 60% trenerów odpowiedziało wybierając odpowiedź „Koncentrowałam/koncentrowałem się zarówno na pozytywnych stronach korzystania z Internetu, jak i na zagrożeniach”. Widoczna jest również przewaga tych trenerów, którzy częściej mówili w trakcie zajęć o pozytywnych aspektach wykorzystania Internetu, niż o zagrożeniach odnoszących się do zagrożeń (por. Wykres 44).

Wykres 28. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy prowadziła/prowadził Pani/Pan zajęcia skierowane do uczniów?” N = 39

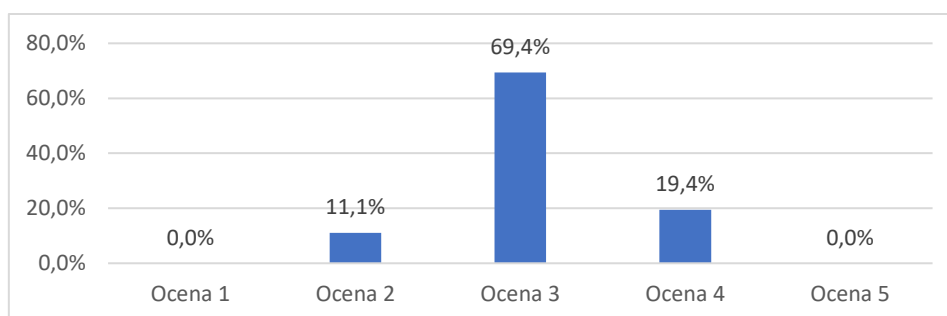

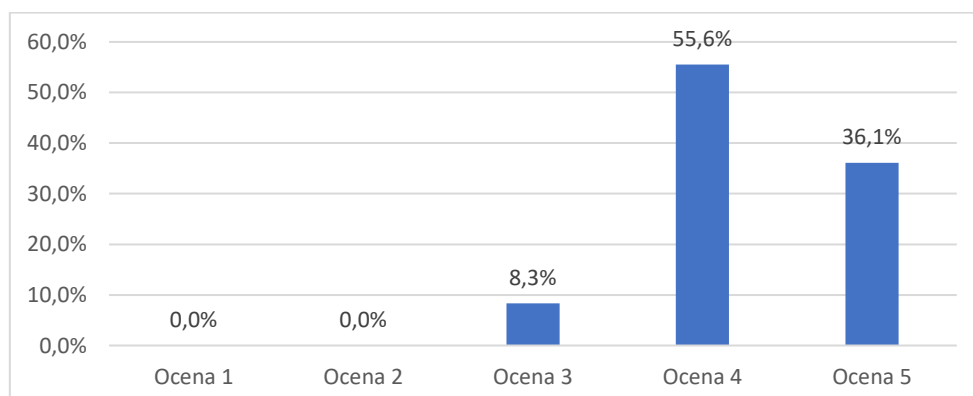
Wykres 29. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Dla jakich uczniów prowadzi Pani/Pan zajęcia?” (odpowiedzi nie sumują się do 100%)

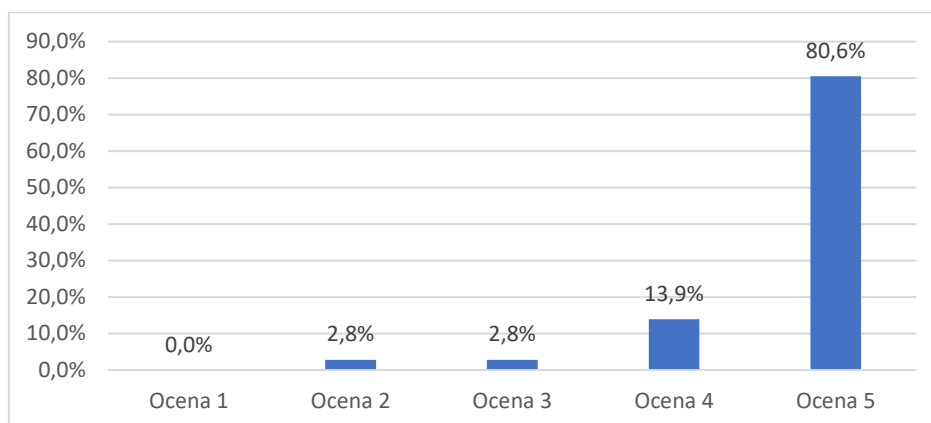
Wykres 30. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauti, jak ocenia Pani/Pan poziom wiedzy uczniów na temat bezpiecznego korzystania z Internetu?” N = 36

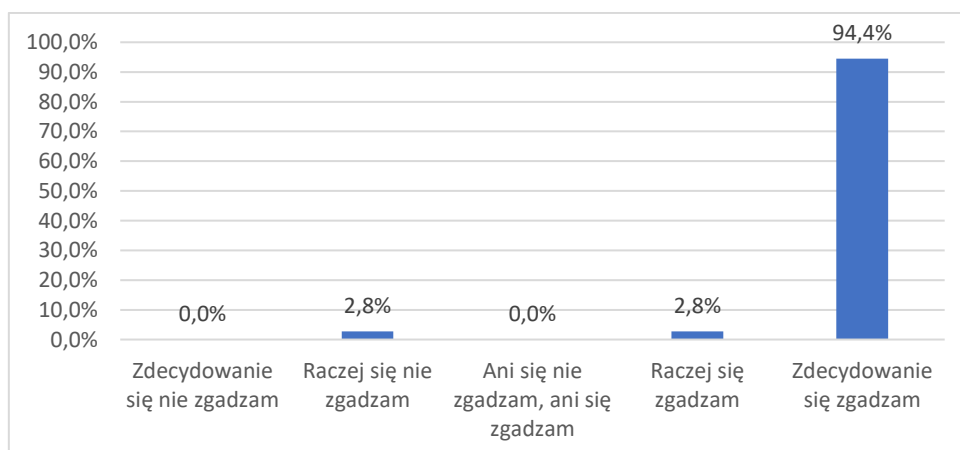
Wykres 31. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauti, jak ocenia Pani/Pan zaangażowanie uczniów w prowadzone przez Panią/Pana zajęcia?” N = 36

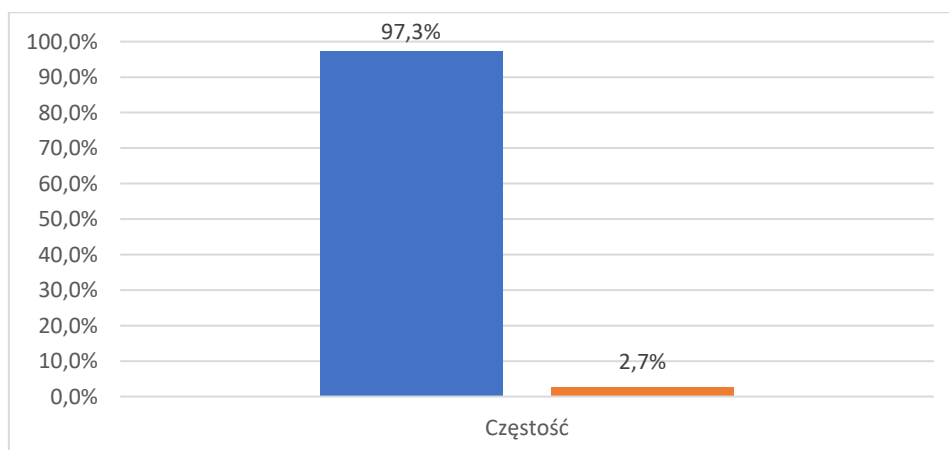
Wykres 32. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauca, jak ocenia Pani/Pan przydatność projektu „Cybernauca” dla uczniów?” N = 36

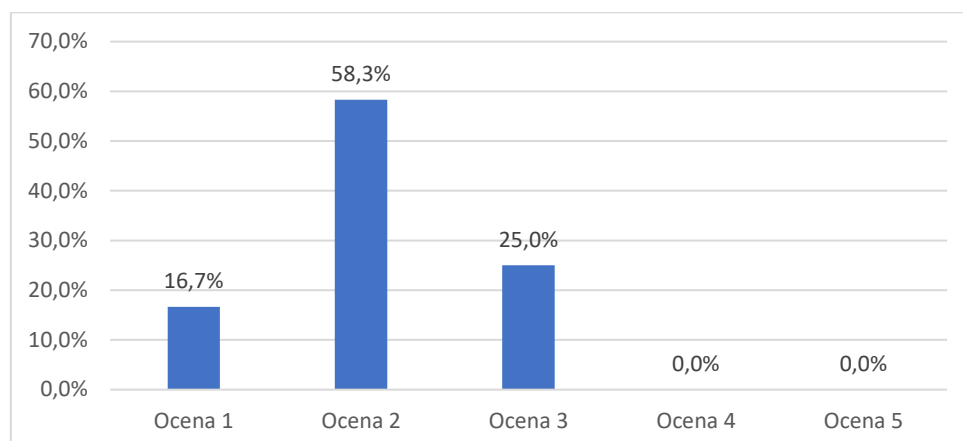
Wykres 33. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy zgadza się Pani/Pan ze stwierdzeniem, że tego typu zajęciami powinni zostać objęci również inni uczniowie, którzy nie uczestniczyli do tej pory w projekcie?” N = 36

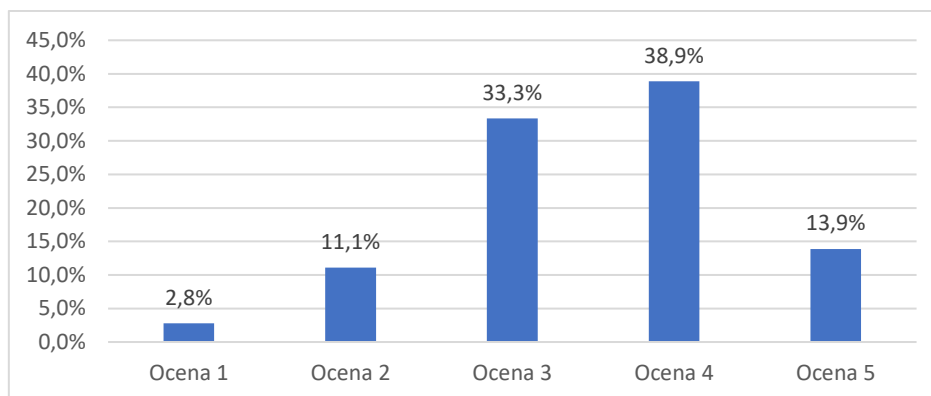
Wykres 34. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy prowadziła/prowadził Pani/Pan zajęcia skierowane do rodziców?” N = 37

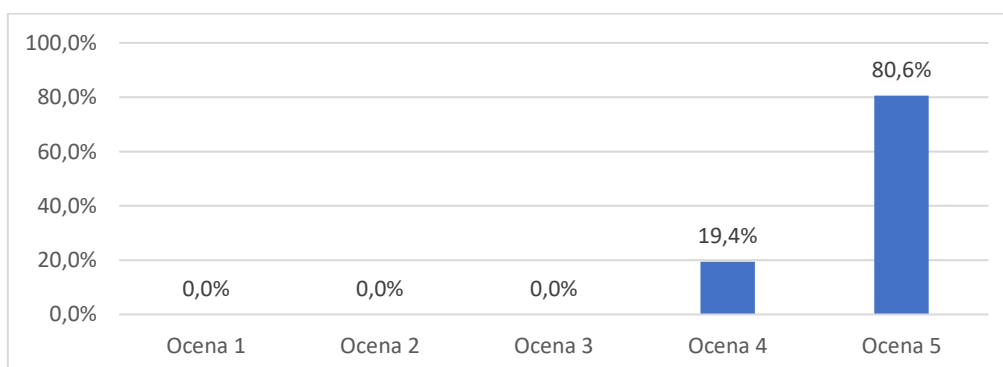
Wykres 35. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan poziom wiedzy rodziców na temat bezpiecznego korzystania z Internetu?” N = 36

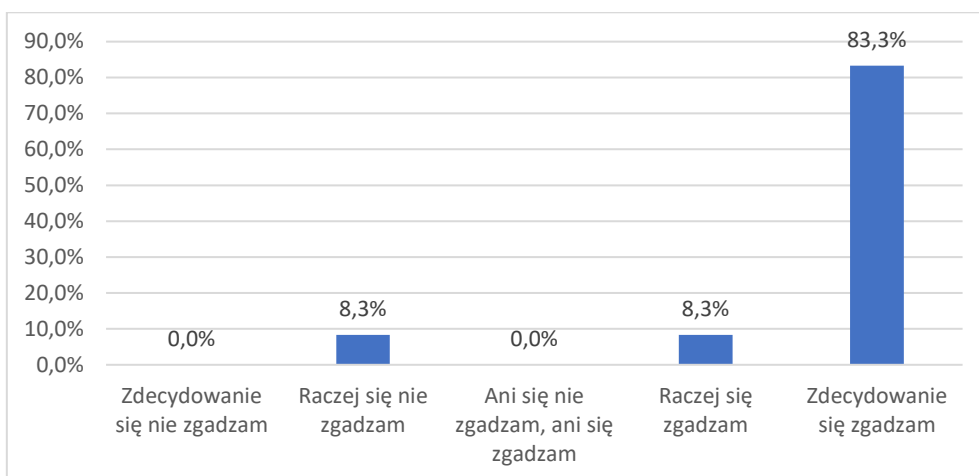
Wykres 36. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan zaangażowanie rodziców w prowadzone przez Panią/Pana zajęcia?” N = 36

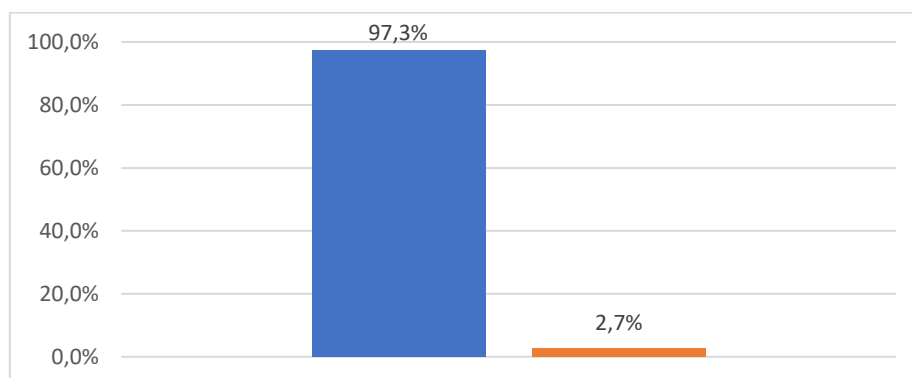
Wykres 37. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan przydatność projektu „Cybernauci” dla rodziców?” N = 36

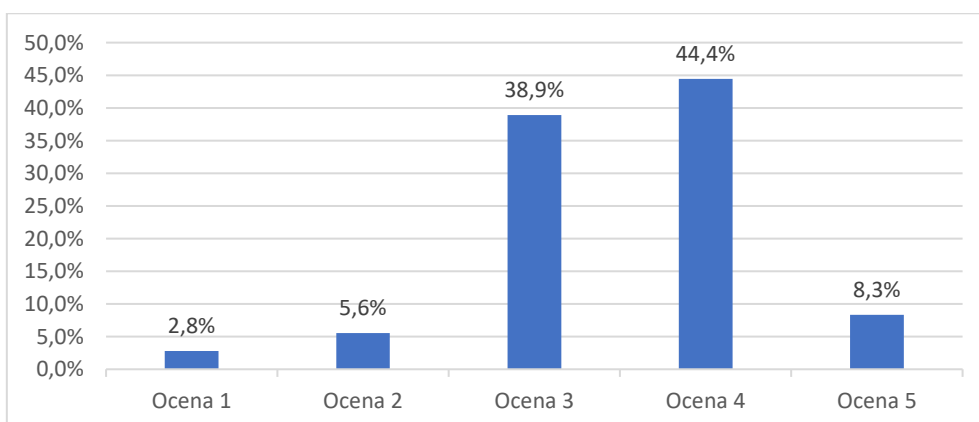
Wykres 38. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy zgadza się Pani/Pan ze stwierdzeniem, że tego typu zajęciami powinni zostać objęci również inni rodzice, którzy nie uczestniczyli do tej pory w projekcie?” N = 36

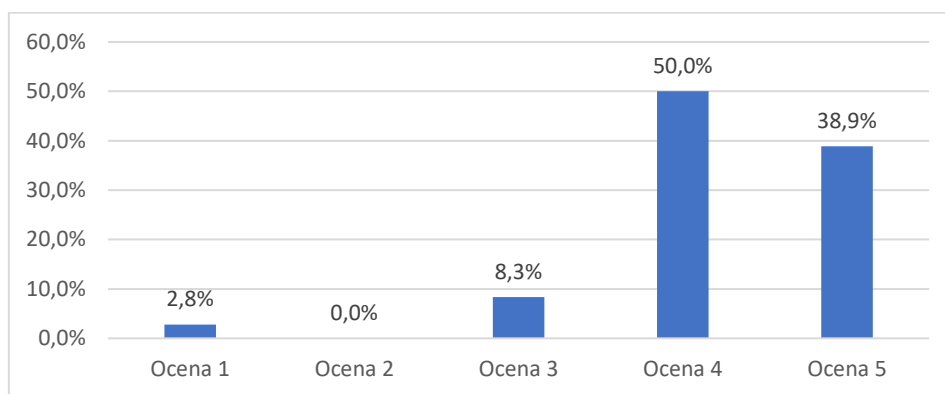
Wykres 39. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy prowadziła/prowadził Pani/Pan zajęcia skierowane do nauczycieli?” N = 30

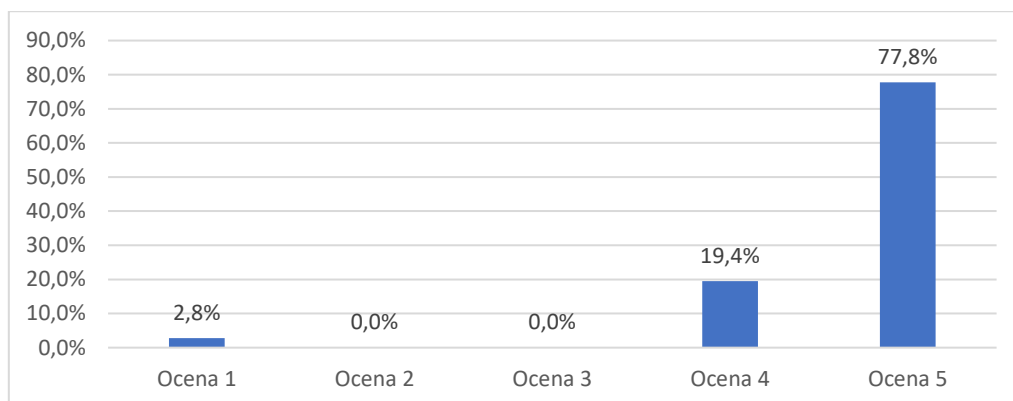
Wykres 40. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauca, jak ocenia Pani/Pan poziom wiedzy nauczycieli na temat bezpiecznego korzystania z Internetu?” N = 36

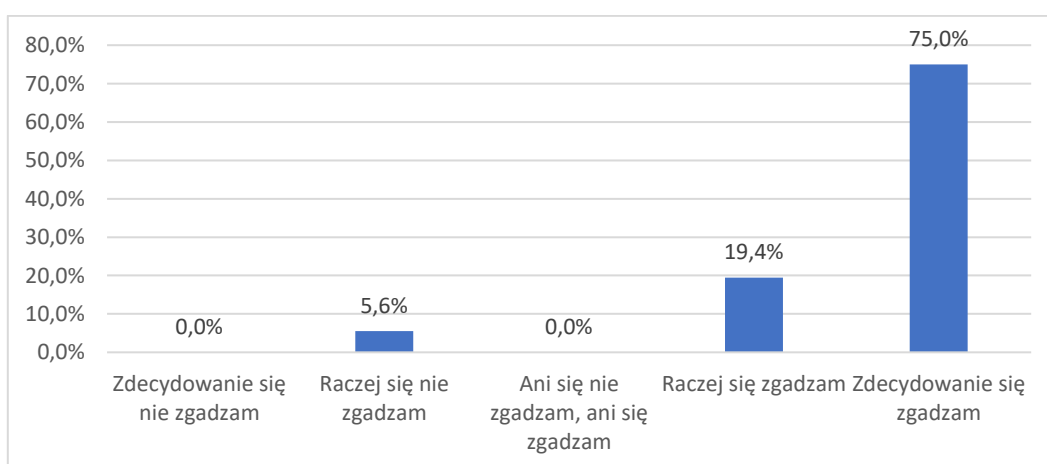
Wykres 41. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan zaangażowanie nauczycieli uczestniczących w warsztatach w prowadzone przez Panią/Pana zajęcia?” N = 36

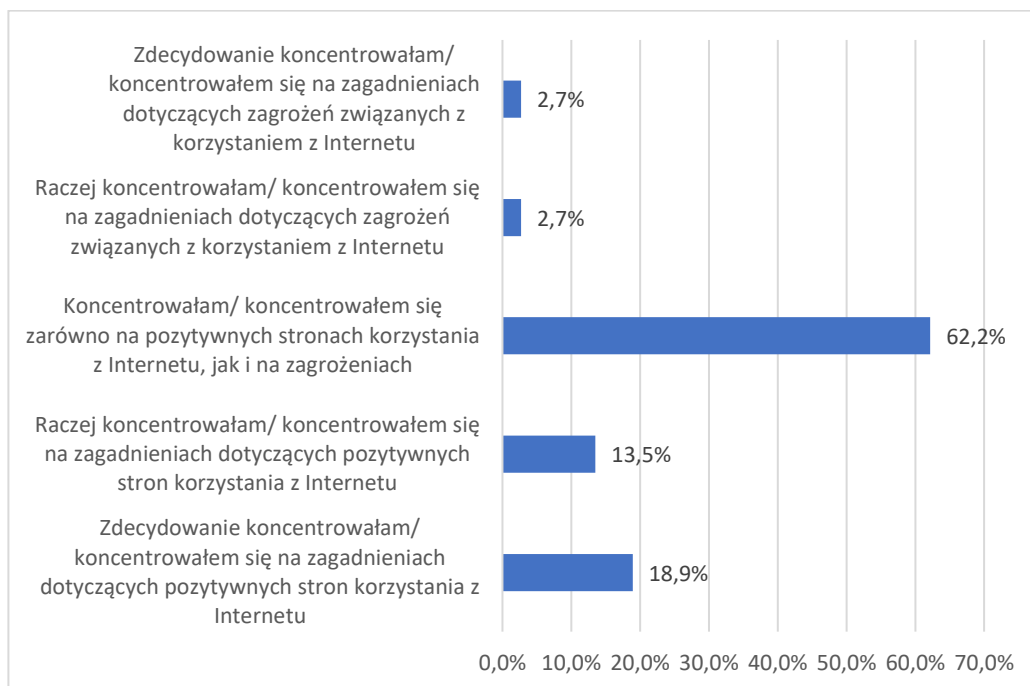
Wykres 42. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan przydatność projektu „Cybernauci” dla nauczycieli?” N = 36

Wykres 43. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy zgadza się Pani/Pan ze stwierdzeniem, że tego typu zajęciami powinni zostać objęci również inni nauczyciele, którzy nie uczestniczyli do tej pory w projekcie?” N = 36

Wykres 44. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy w trakcie zajęć starała/starał się Pani/Pan poruszać kwestie dotyczące pozytywnych stron korzystania z Internetu, czy raczej koncentrowała/koncentrował się Pani/Pan na kwestia dotyczących zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu?” N = 37

5.1. Badanie fokusowe

W ramach niniejszych przedostatnich badań ewaluacyjnych przeprowadzono ponownie zogniskowany wywiad grupowy na grupie 14 trenerów prowadzących zajęcia w ramach projektu „Cybernauci”. Biorąc pod uwagę ograniczony czas, który mógł zostać przeznaczony na wywiad, rozmowę z trenerami podzielono na trzy części:

1. Opinie na temat warsztatów skierowanych do rodziców;
2. Opinie na temat warsztatów skierowanych do uczniów;
3. Opinie na temat warsztatów skierowanych do nauczycieli.

Podstawowym celem wywiadu grupowego było uzyskanie opinii trenerów na trzem przebiegu i organizacji warsztatów. W trakcie rozmowy poruszono kwestię zarówno negatywne, jak i pozytywne. Generalnie rzecz biorąc trenerzy oceniają projekt bardzo pozytywnie, zwracając uwagę, że trafia on w potrzeby odbiorców. Poniżej przedstawiono szczegółowe wnioski z podziałem na trzy grupy docelowe odbiorców.

Opinie na tematów warsztatów realizowanych dla rodziców

Zdaniem trenerów rodzice są relatywnie najtrudniejszą grupą szkoleniową. Wynika to z dwóch kwestii. Po pierwsze istnieje problem z organizacją spotkań z rodzicami, którzy niechętnie chcą uczestniczyć w warsztatach. Po drugie rodzice są grupą o najniższym poziomie wiedzy na

temat Internetu i bezpiecznego z niego korzystania, co powoduje, że zajęcia z tą grupą są dodatkowym wyzwaniem dla trenerów. Na przykład rodzice oczekują w trakcie zajęć konkretnych instrukcji i rozwiązań problemów, mniej zaś koncentrują się na aspektach relacji ze swoimi podopiecznymi. Badani trenerzy zauważyli, że jeśli na początku rodzice niechętnie podchodzą do tematyki zajęć, to po warsztatach zmienia się ich postawa – są bardziej chłonni wiedzy i niekiedy dopytują trenerów o możliwość uczestniczenia w dodatkowych zajęciach. Często negatywna postawa rodziców do zajęć wynika z tego, że są oni niejako „przymuszani” przez władzę szkoły do uczestnictwa w nich – np. zajęcia z trenerem odbywają się zaraz po radzie rodziców. Część trenerów stwierdziła, że preferuje grupy szkoleniowe złożone z rodziców którzy dobrowolnie uczestniczą w spotkaniu. Ich zdaniem z taką grupą pracuje się zdecydowanie efektywniej.

Opinie na temat warsztatów realizowanych dla nauczycieli

Nauczyciele są tą kategorią odbiorców, która zdaniem badanych trenerów sprawia najmniej problemów. Nauczyciele są dobrze wykształceni w problematyce Internetu i zagrożeń związanych z korzystaniem z niego, co powoduje, że chętnie w nich uczestniczą. Zdaniem trenerów nauczyciele cenią sobie interaktywną i angażującą formę zajęć, która odbiega o typowej metody „pogadanki”. Trenerzy bardzo często spotykają się z sytuacją, w której nauczyciele są zaskoczeni formą zajęć. Wynika to z tego, że po pierwsze nauczyciele są informowani przez władze szkoły o celu zajęć w sposób nieprecyzyjny, a po drugie nauczyciele są przyzwyczajeni do zajęć o sieci internetowej, które opierają się na „straszeniu” odbiorców zagrożeniami. W tym kontekście często przywoływana jest przez trenerów figura policjanta, który strasząc nauczycieli zagrożeniami doprowadza do efektu mrożącego, a tym samym zaprzestania wykorzystywania Internetu w procesie edukacyjnym przez nauczycieli.

Opinie na temat warsztatów realizowanych dla uczniów

Zdaniem trenerów dzieci, a w szczególności młodzież jest najbardziej zainteresowana tymi tematami, które w szkole są poruszane rzadko. Za taki temat większość trenerów uznała szkodliwe treści, takie jak np. pornografia. W komunikacji z uczniami w opinii trenerów istotne jest posługiwanie się tym samym językiem co młodzież. Dzięki takiej strategii komunikacyjnej trenerzy niwelują dystans do uczniów i potrafią skuteczniej przekazywać wiedzę. W tym aspekcie problematyczna może być obecność pedagoga w trakcie szkoleń z uczniami. Trenerzy zauważyli, że brak nauczyciele w trakcie zajęć pozwala uczniom czuć się swobodniej i dzielić się z trenerami swoimi problemami i doświadczeniami w korzystaniu z Internetu. Jeśli chodzi o pozytywne strony wykorzystania Internetu, to zdaniem badanych trenerów dzieci bardzo żywo i z dobrym nastawieniem reagują na kwestie związane z darmowym oprogramowaniem, muzyką, filmami i zdjęciami, a także z bezpłatnymi zasobami edukacyjnymi. Badani trenerzy zwrócili uwagę, że sporadycznie zdarzają się problemy ze współpracą z młodzieżą. Niektórzy

uczniowie bywają „przemądrzali” i starają się udowodnić uczestnikom warsztatów swoją „rozległą wiedzę” na temat Internetu i niebezpieczeństw związanych z korzystaniem z niego. Aby zapobiec takim sytuacjom trenerzy starają się włączać tego typu dzieci w zajęcia w roli ekspertów, korygując oczywiście błędną wiedzę.

3. Badanie audytoryjne uczestników warsztatów

W trzecim opisywanym tutaj badaniu, jak już wskazano w rozdziale dotyczącym metodologii badania, posłużono się ankietą audytoryjną wypełnianą przez uczestników warsztatów zaraz po ich zakończeniu. W Tabeli 3 przedstawiono szczegółowy rozkład liczebności kategorii badanych, biorących udział w warsztatach i wypełniających ankiety. Niniejsze statystyki opisowe dotyczą łącznie 27888 respondentów – uczestników szkoleń.

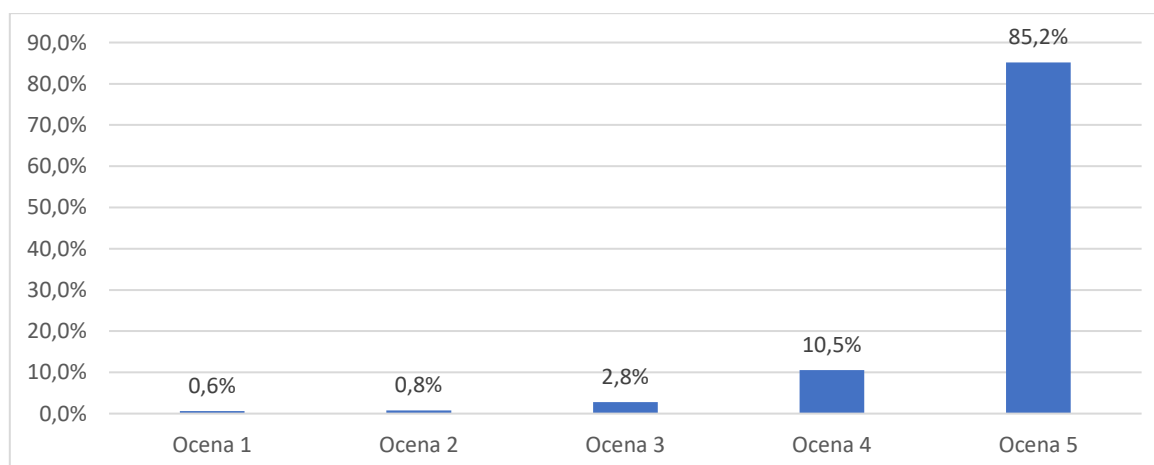
Tabela 3. Liczebność poszczególnych kategorii badanych w badaniu ankietowym realizowanym bezpośrednio po warsztatach.

Kategoria badanych	Liczebność
Uczniowie szkół podstawowych oraz gimnazjów	13193
Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	2033
Rodzice	6502
Nauczyciele	6160

1. Odpowiedzi uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów na ankietę poszkoleniową

Zdecydowana większość uczniów, bo aż 95,7% oceniła swoje zainteresowanie szkoleniem na poziomie 4 i 5. Tylko 2,8% uczniów oceniło swój poziom zainteresowania na 3, zaś niskie odpowiedzi 1 i 2 zostały wybrane przez jedynie 1,4% badanych uczniów. Rozkład odpowiedzi na pytanie o zainteresowaniem szkoleniem przedstawia Wykres 45.

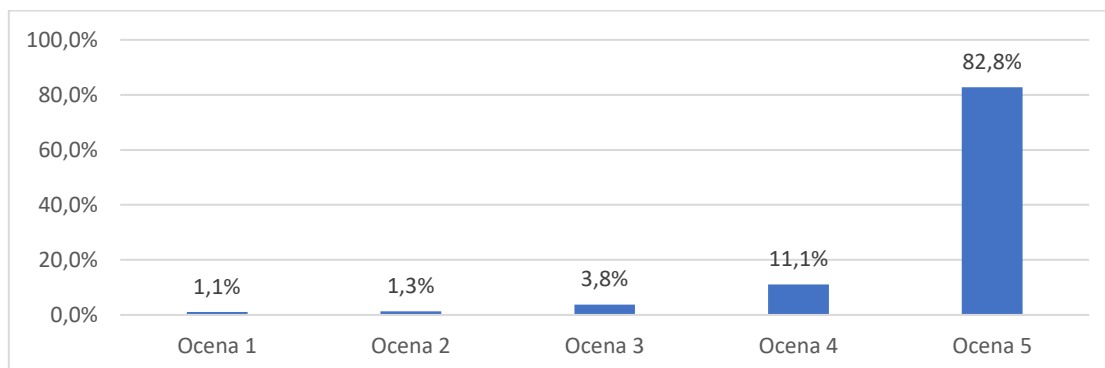
Wykres 45. Ocena poziomu zainteresowania szkoleniem przez uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów. 1 – niskie zainteresowanie, 5 – wysokie zainteresowanie. N = 13193

Podobnie jak w pytaniu poprzednim, tak i tutaj zdecydowana większość uczniów stwierdziła, że dzięki udziałowi w szkoleniu ich wiedza się zwiększyła (93,9% - oceny 4 i 5). Tylko 3,8%

uczniów określiło stopień zwiększenia swojej wiedzy na poziomie oceny 3, a 2,4% uczniów na poziomie oceny 2 – por. Wykres 46.

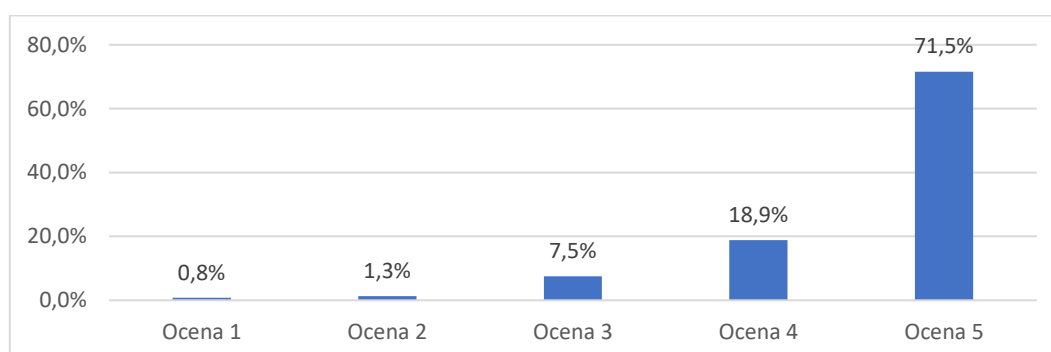
Wykres 46. Ocena zwiększenia wiedzy dzięki udziałowi w szkoleniu nadana przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. 1 – brak zwiększenia wiedzy, 5 – wysokie zwiększenie wiedzy. N = 13145

2. Odpowiedzi uczniów szkół ponadgimnazjalnych

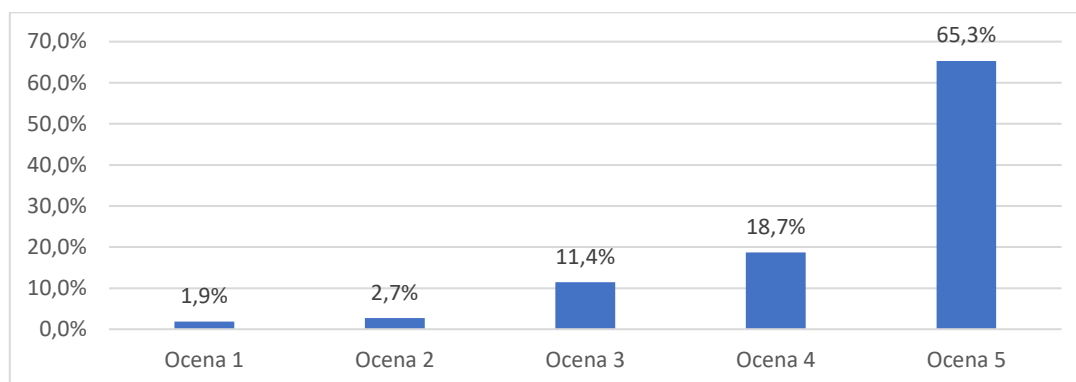
Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych w swoich ocenach są podobni do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Zdecydowana większość uczniów szkół ponadgimnazjalnych, oceniła swoje zainteresowanie szkoleniem na poziomie 4 i 5 (90,4%). Jedynie 7,5% uczniów oceniły swój poziom zainteresowania na poziomie oceny 3, zaś oceny 1 i 2 zostały wybrane łącznie przez 2,1% badanych uczniów. Rozkład odpowiedzi na pytanie o zainteresowaniem szkoleniem zostało przedstawione na Wykres 47.

Wykres 47. Ocena poziomu zainteresowania szkoleniem przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 1 – niskie zainteresowanie, 5 – wysokie zainteresowanie. N = 2033

Na pytanie o to, czy dzięki udziałowi w szkoleniu zwiększyła się wiedza uczniów w zakresie bezpieczeństwa w Internecie, zdecydowana większość młodzieży ponadgimnazjalnej odpowiedziała wybierając odpowiedzi najwyższe na skali (84%% - oceny 4 i 5). Jedynie 11,4% badanych uczniów określiło stopień zwiększenia swojej wiedzy na poziomie oceny 3, a 4,6% uczniów na poziomie oceny 1 i 2 – por. Wykres 48.

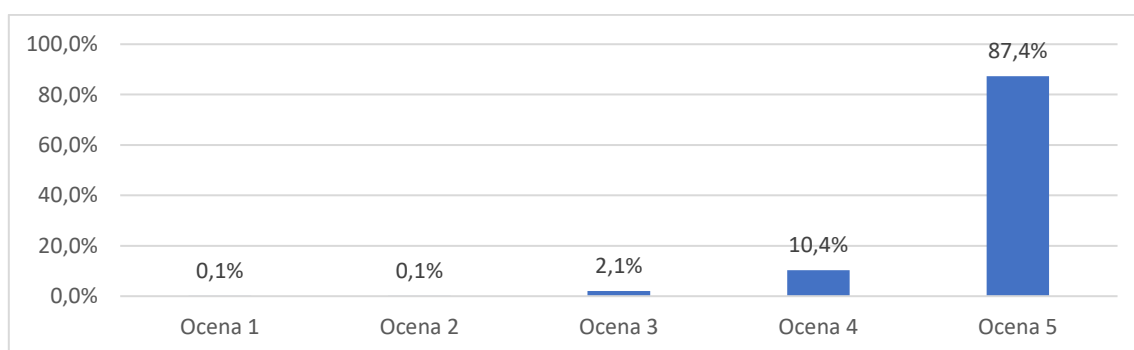
Wykres 48. Ocena zwiększenia wiedzy dzięki udziałowi w szkoleniu nadana przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 1 – brak zwiększenia wiedzy, 5 – wysokie zwiększenie wiedzy. N = 2030

3. Odpowiedzi rodziców na ankietę poszkoleniową

Rodzice, podobnie jak i inne badane kategorie respondentów, byli bardzo zadowoleni ze szkolenia (97,8% - suma ocen najwyższych, czyli 4 i 5). Jedynie 2,1% badanych rodziców wybrało ocenę 3, a 0,2% respondentów ocenę 1 i 2 – por. Wykres 49.

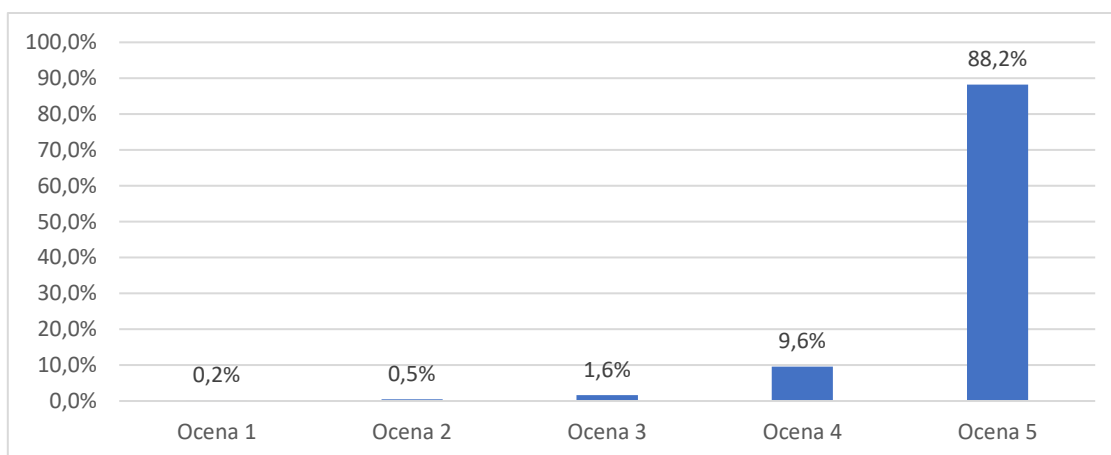
Wykres 49. Ogólna ocena zadowolenia rodziców z warsztatów. 1 – ocena niska, 5 – ocena wysoka (odpowiedzi rodziców). N = 6502

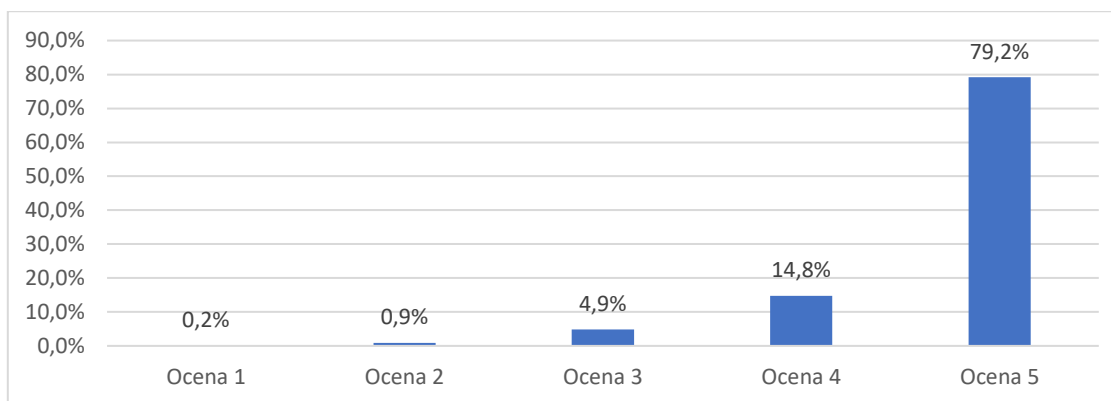
Rodzice nie tylko byli zadowoleni z warsztatów, ale również:

- Zdecydowana większość badanych rodziców oceniła bardzo wysoko przydatność warsztatów (97,6% - suma ocen 4 i 5) – Wykres 50.
- Zdecydowana większość badanych rodziców stwierdziła, że zwiększyła się ich wiedza w zakresie bezpieczeństwa w Internecie (94% - suma ocen 4 i 5) - Wykres 51.
- Zdecydowana większość badanych rodziców oceniła bardzo wysoko przydatność wiedzy wyniesionej z warsztatów w codziennym życiu (96,1% - suma ocen 4 i 5) - Wykres 52.
- Zdecydowana większość badanych rodziców wyraziła zainteresowanie podobnymi szkoleniami (91% - suma ocena 4 i 5) - Wykres 53.

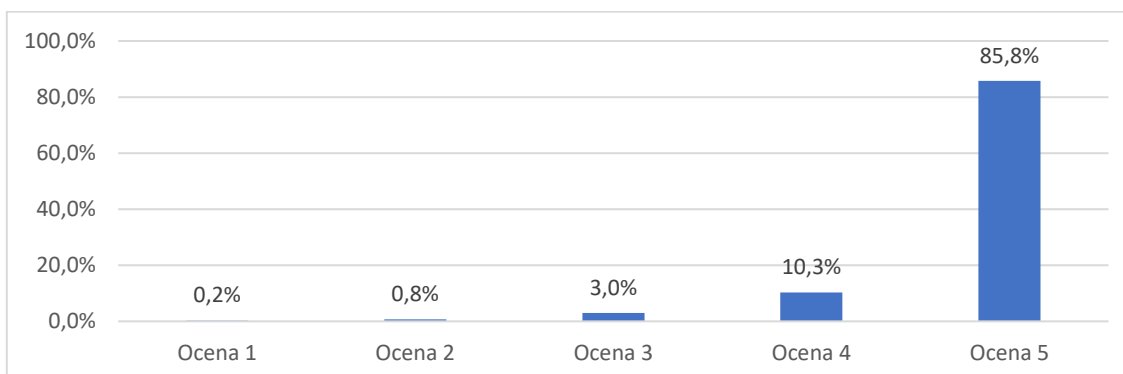
Wykres 50. Ogólna ocena przydatności warsztatów przez rodziców. 1 – nieprzydatne, 5 – przydatne. N = 6436

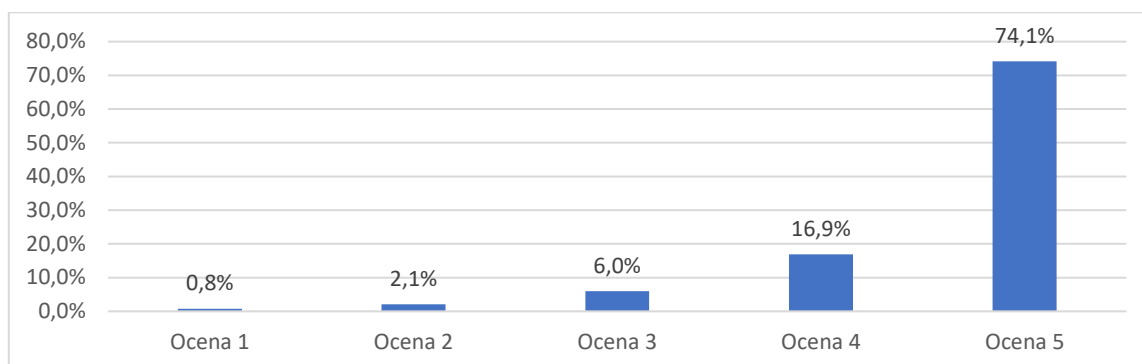
Wykres 51. Ogólna ocena zwiększenia wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie w wyniku udziału w szkoleniu przez rodziców. 1 – niski poziom zwiększenia wiedzy, 5 – wysoki poziom zwiększenia wiedzy. N = 6393

Wykres 52. Ocena ogólnej przydatności w codziennym życiu poruszanej tematyki na szkoleniu nadana przez rodziców. 1 – nieprzydatna, 5 – przydatna. N = 6398

Wykres 53. Zainteresowanie rodziców innymi szkoleniami podobnego lub tego samego typu. 1 – brak zainteresowania, 5 – bardzo duże zainteresowanie. N = 5422

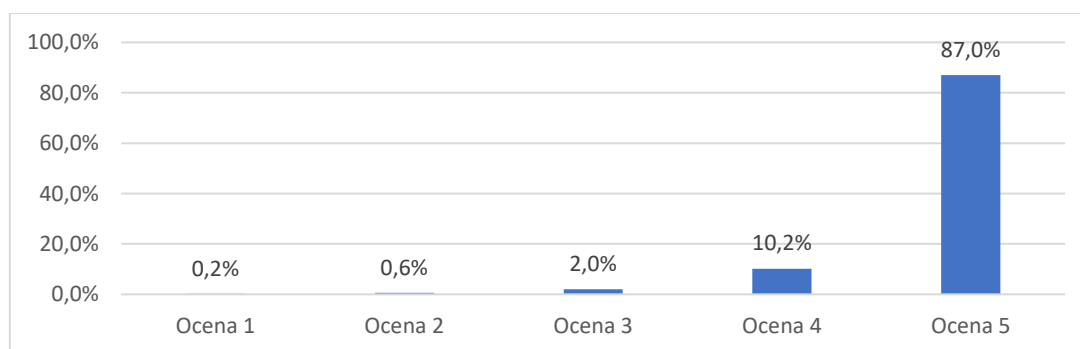
Rodziców poproszono o wskazanie tematów, których oczekują na tego typu warsztatach. Oprócz ogólnej tematyki dotyczącej rodzice wskazali takie tematy jak:

- Uzależnienie od portali społecznościowych
- Cyberprzemoc
- Korzystanie rodziców i dzieci z gier i aplikacji edukacyjnych
- Komunikacja z dzieckiem na temat problemów w sieci
- Prawne aspekty cyberprzemocy
- Motywowanie dzieci do aktywności poza siecią internetową
- Kreatywne spędzanie wolnego czasu z dziećmi w sieci

4. Odpowiedzi nauczycieli na ankietę poszkoleniową

Nauczyciele, podobnie jak analizowani tutaj rodzice i uczniowie, byli bardzo zadowoleni ze szkolenia (97,2% - łącznie odpowiedzi 4 i 5). Jedynie 2% badanych nauczycieli wybrało ocenę 3, a 0,8% respondentów ocenę 1 i 2 – por. Wykres 54.

Wykres 54. Ogólna ocena zadowolenia nauczycieli z warsztatów. 1 – ocena niska, 5 – ocena wysoka. N = 6160

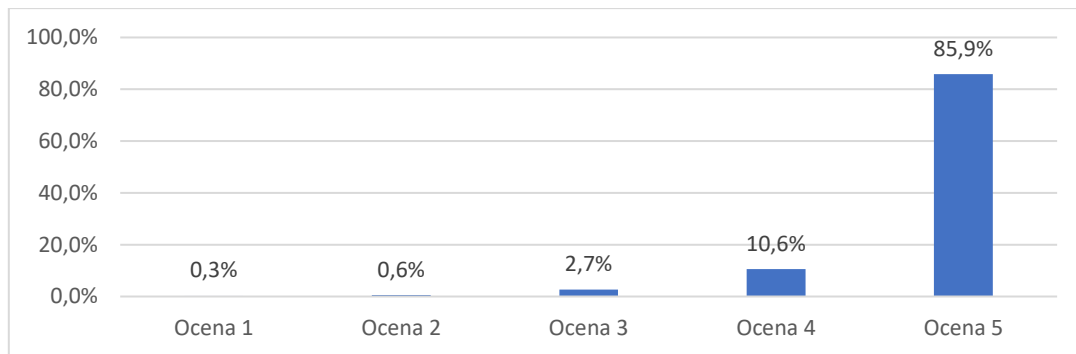

Nauczyciele ocenili również wysoko inne aspekty szkoleń:

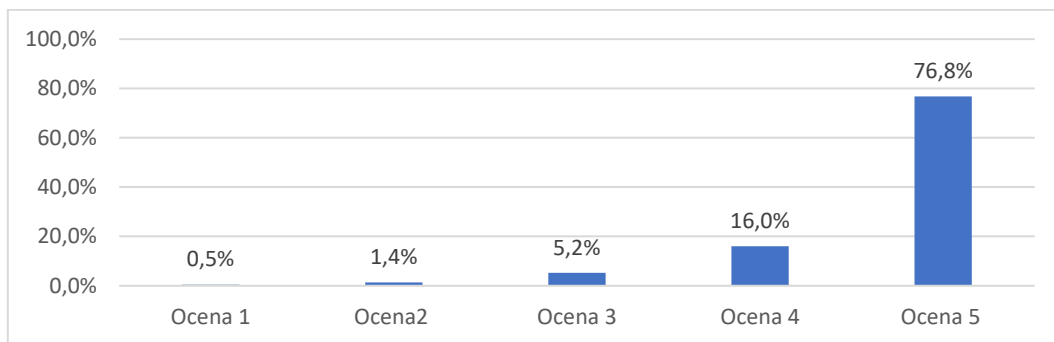
- Zdecydowana większość badanych nauczycieli oceniła bardzo wysoko przydatność warsztatów (96,5% - suma ocen 4 i 5) – Wykres 55.
- Zdecydowana większość badanych nauczycieli stwierdziła, że zwiększyła się ich wiedza w zakresie bezpieczeństwa w Internecie (92,8% - suma ocen 4 i 5) - Wykres 56.

- Zdecydowana większość badanych nauczycieli oceniła bardzo wysoko przydatność wiedzy wyniesionej z warsztatów w codziennym życiu (96% - suma ocen 4 i 5) - Wykres 57.
- Zdecydowana większość badanych nauczycieli stwierdziła, że tematyka poruszana w trakcie warsztatów będzie przydatna w pracy z uczniami (95,7% - suma ocen 4 i 5) - Wykres 58.
- Zdecydowana większość badanych nauczycieli wyraziła zainteresowanie podobnymi szkoleniami (91,9% - suma ocena 4 i 5) - Wykres 59.

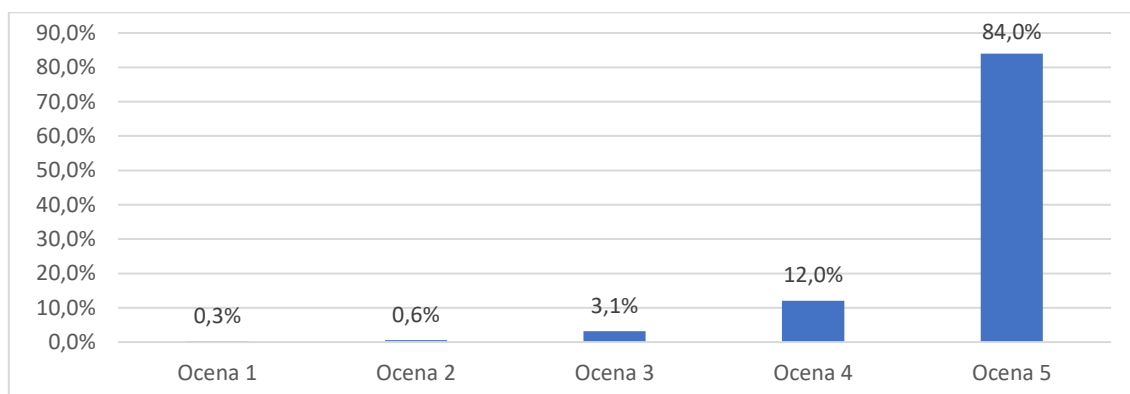
Wykres 55. Ogólna ocena przydatności warsztatów przez nauczycieli. 1 – nieprzydatne, 5 – przydatne (odpowiedzi nauczycieli). N = 6103

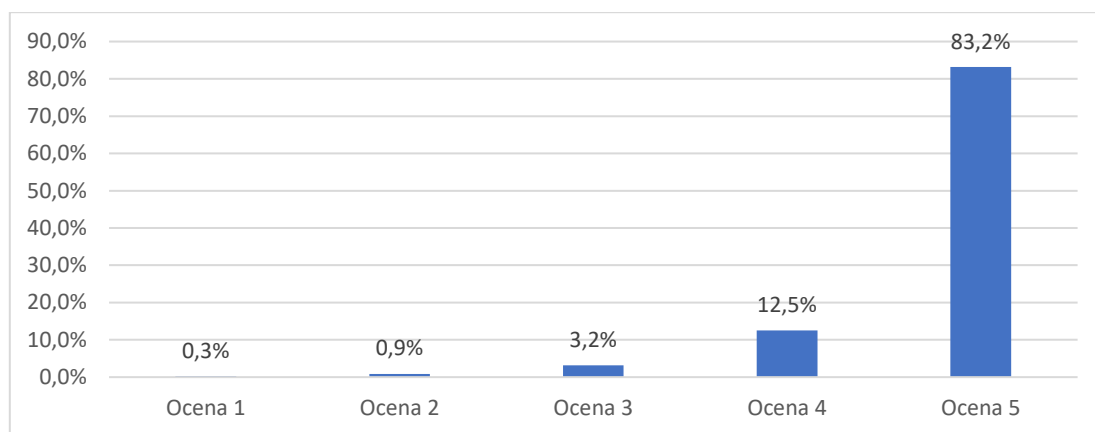
Wykres 56. Ogólna ocena zwiększenia wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie w wyniku udziału w szkoleniu przez nauczycieli. 1 – niski poziom zwiększenia wiedzy, 5 – wysoki poziom zwiększenia wiedzy. N = 6053

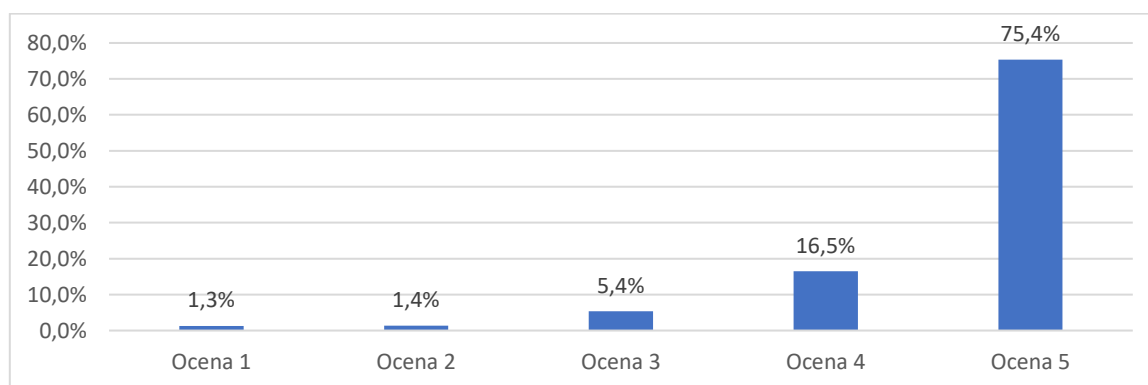
Wykres 57. Ocena ogólnej przydatności poruszanej tematyki na szkoleniu nadana przez nauczycieli. 1 – nieprzydatna, 5 – przydatna. N = 5951

Wykres 58. Ocena przydatności poruszanej tematyki w pracy z uczniami. 1 – nieprzydatna, 5 – przydatna. N = 6097

Wykres 59. Zainteresowanie nauczycieli innymi szkoleniami podobnego lub tego samego typu. 1 – brak zainteresowania, 5 – bardzo duże zainteresowanie. N = 5006

Nauczyciele zostali również poproszeni w pytaniu otwartym o wskazanie tematów, których oczekują na tego typu warsztatach. Badani najczęściej wskazywali takie tematy jak:

- Procedury związane z reakcją szkoły na sytuacje cyberprzemocy,
- Prawa autorskie,
- Aplikacje i gry pomocne w procesie nauczania,

- Wizerunek w Internecie,
- Współpraca z rodzicami w zakresie bezpieczeństwa w Internecie ich podopiecznych,
- Bankowość internetowa,
- Wykorzystanie nowych mediów w procesie nauczania,
- Pozytywne strony Internetu.

Spis wykresów

Wykres 1. Płeć respondentów z podziałem na kategorie badanych.....	7
Wykres 2. Rozkład respondentów z poszczególnych województw. N = 2615	8
Wykres 3. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Powiedz mi proszę, czy dzięki szkoleniu wiesz teraz więcej na temat bezpiecznego korzystania z Internetu?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 1 -3) N = 267.	9
Wykres 4. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy Twoim zdaniem dzięki szkoleniu czujesz się teraz w Internecie bezpieczniejszy?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 1 -3) N = 266	9
Wykres 5. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważasz, że zajęcia były prowadzone w interesujący sposób?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 1 -3) N = 267.....	10
Wykres 6. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy dzięki szkoleniu poznałeś/poznałaś pozytywne sposoby wykorzystania Internetu?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 1 -3) N = 269.....	10
Wykres 7. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Powiedz mi proszę, czy dzięki szkoleniu wiesz teraz więcej na temat bezpiecznego korzystania z Internetu?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 4 -7 oraz klasy gimnazjalne) N = 1365.....	11
Wykres 8. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy Twoim zdaniem dzięki szkoleniu czujesz się teraz w Internecie bezpieczniejszy?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 4 -7 oraz klasy gimnazjalne) N = 1173.....	11
Wykres 9. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważasz, że zajęcia były prowadzone w interesujący sposób?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 4 -7 oraz klasy gimnazjalne) N = 1357.....	12
Wykres 10. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważasz, że tego typu szkolenia są potrzebne Twoim rówieśnikom?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 4 -7 oraz klasy gimnazjalne) N = 1354	12
Wykres 11. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy dzięki szkoleniu poznałeś/poznałaś pozytywne sposoby wykorzystania Internetu?” (dzieci ze szkół podstawowych z klas 4 -7 oraz klasy gimnazjalne) N = 1350	13
Wykres 12. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Postępując się skalą 5-cio stopniową (podobną do tej, którą stosują nauczyciele w szkole) oceń na ile udział w szkoleniu przyczynił się do zwiększenia Twojej wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie?” (dzieci ze szkół ponadgimnazjalnych) N = 308	14
Wykres 13. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Postępując się ponownie tą samą skalą, oceń proszę na ile dzięki udziałowi w szkoleniu czujesz się bezpieczniejszy/bezpieczniejsza korzystając z Internetu?” (dzieci ze szkół ponadgimnazjalnych) N = 264	14
Wykres 14. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Ostatni raz postępując się tą samą skalą od 1 do 5, powiedz proszę jak bardzo uważasz, że tego typu szkolenia są potrzebne innym Twoim rówieśnikom?” (dzieci ze szkół ponadgimnazjalnych) N = 306	15
Wykres 15. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważasz, że zajęcia były prowadzone w interesujący sposób?” (dzieci ze szkół ponadgimnazjalnych) N = 305.....	15
Wykres 16. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy dzięki szkoleniu poznałeś/poznałaś pozytywne sposoby wykorzystania Internetu w Twoim codziennym życiu?” (dzieci ze szkół ponadgimnazjalnych) N = 302	15
Wykres 17. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Postępując się skalą 5-cio stopniową proszę ocenić na ile udział w szkoleniu przyczynił się do zwiększenia Pana/Pani wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie?” (rodzice) N = 264.....	16
Wykres 18. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Postępując się ponownie tą samą skalą, proszę ocenić na ile dzięki udziałowi w szkoleniu czuje się Pan/Pani bezpieczniejszy/bezpieczniejsza o swoje dzieci?” (rodzice) N = 265	16
Wykres 19. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Ostatni raz postępując się tą samą skalą od 1 do 5, proszę powiedzieć jak bardzo uważa Pan/Pani, że tego typu szkolenia są potrzebne innym rodzicom?” (rodzice) N = 265	17

Wykres 20. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważa Pan/Pani, że zajęcia były prowadzone w interesujący sposób?” (rodzice) N = 264.....	17
Wykres 21. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy dzięki szkoleniu poznał/poznała Pan/Pani pozytywne sposoby wykorzystania Internetu w Twoim codziennym życiu?” (rodzice) N = 261	17
Wykres 22. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy zamierza Pani/Pan wykorzystać wiedzę zdobytą w trakcie szkolenia w codziennej opiece nad swoim dzieckiem/ podopiecznym?” (rodzice) N = 252....	18
Wykres 23. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Postępując się skalą 5-cio stopniową proszę ocenić na ile udział w szkoleniu przyczynił się do zwiększenia Pana/Pani wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie?” (nauczyciele) N = 491.....	19
Wykres 24. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Ostatni raz postępując się tą samą skalą od 1 do 5, proszę powiedzieć jak bardzo uważa Pan/Pani, że tego typu szkolenia są potrzebne innym nauczycielom?” (nauczyciele) N = 487.....	19
Wykres 25. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy uważa Pan/Pani, że zajęcia były prowadzone w interesujący sposób?” (nauczyciele) N = 489	20
Wykres 26. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy dzięki szkoleniu poznał/poznała Pan/Pani pozytywne sposoby wykorzystania Internetu w swoim codziennym życiu?” (nauczyciele) N = 490.....	20
Wykres 27. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy wykorzysta Pan/Pani wiedzę uzyskaną w trakcie szkolenia w swojej codziennej pracy w szkole?” (nauczyciele) N = 454	20
Wykres 28. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy prowadziła/prowadził Pani/Pan zajęcia skierowane do uczniów?” N = 39.....	24
Wykres 29. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Dla jakich uczniów prowadził Pani/Pan zajęcia?” (odpowiedzi nie sumują się do 100%).....	25
Wykres 30. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan poziom wiedzy uczniów na temat bezpiecznego korzystania z Internetu?” N = 36	25
Wykres 31. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan zaangażowanie uczniów w prowadzone przez Panią/Pana zajęcia?” N = 36	25
Wykres 32. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan przydatność projektu „Cybernauci” dla uczniów?” N = 36.....	26
Wykres 33. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy zgadza się Pani/Pan ze stwierdzeniem, że tego typu zajęciami powinni zostać objęci również inni uczniowie, którzy nie uczestniczyli do tej pory w projekcie?” N = 36	26
Wykres 34. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy prowadziła/prowadził Pani/Pan zajęcia skierowane do rodziców?” N = 37	26
Wykres 35. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan poziom wiedzy rodziców na temat bezpiecznego korzystania z Internetu?” N = 36	27
Wykres 36. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan zaangażowanie rodziców w prowadzone przez Panią/Pana zajęcia?” N = 36	27
Wykres 37. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan przydatność projektu „Cybernauci” dla rodziców?” N = 36.....	27
Wykres 38. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy zgadza się Pani/Pan ze stwierdzeniem, że tego typu zajęciami powinni zostać objęci również inni rodzice, którzy nie uczestniczyli do tej pory w projekcie?” N = 36	28

Wykres 39. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy prowadziła/prowadził Pani/Pan zajęcia skierowane do nauczycieli?” N = 30	28
Wykres 40. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan poziom wiedzy nauczycieli na temat bezpiecznego korzystania z Internetu?” N = 36	28
Wykres 41. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan zaangażowanie nauczycieli uczestniczących w warsztatach w prowadzone przez Panią/Pana zajęcia?” N = 36.....	29
Wykres 42. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Biorąc pod uwagę wszystkie Pani/Pana zajęcia prowadzone w ramach projektu Cybernauci, jak ocenia Pani/Pan przydatność projektu „Cybernauci” dla nauczycieli?” N = 36.....	29
Wykres 43. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy zgadza się Pani/Pan ze stwierdzeniem, że tego typu zajęciami powinni zostać objęci również inni nauczyciele, którzy nie uczestniczyli do tej pory w projekcie?” N = 36	29
Wykres 44. Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy w trakcie zajęć starała/starał się Pani/Pan poruszać kwestie dotyczące pozytywnych stron korzystania z Internetu, czy raczej koncentrowała/koncentrował się Pani/Pan na kwestia dotyczących zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu?” N = 37	30
Wykres 45. Ocena poziomu zainteresowania szkoleniem przez uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów. 1 – niskie zainteresowanie, 5 – wysokie zainteresowanie. N = 13193	33
Wykres 46. Ocena zwiększenia wiedzy dzięki udziałowi w szkoleniu nadana przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. 1 – brak zwiększenia wiedzy, 5 – wysokie zwiększenie wiedzy. N = 13145	34
Wykres 47. Ocena poziomu zainteresowania szkoleniem przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 1 – niskie zainteresowanie, 5 – wysokie zainteresowanie. N = 2033.....	34
Wykres 48. Ocena zwiększenia wiedzy dzięki udziałowi w szkoleniu nadana przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 1 – brak zwiększenia wiedzy, 5 – wysokie zwiększenie wiedzy. N = 2030	35
Wykres 49. Ogólna ocena zadowolenia rodziców z warsztatów. 1 – ocena niska, 5 – ocena wysoka (odpowiedzi rodziców). N = 6502.....	35
Wykres 50. Ogólna ocena przydatności warsztatów przez rodziców. 1 – nieprzydatne, 5 – przydatne. N = 6436	36
Wykres 51. Ogólna ocena zwiększenia wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie w wyniku udziału w szkoleniu przez rodziców. 1 – niski poziom zwiększenia wiedzy, 5 – wysoki poziom zwiększenia wiedzy. N = 6393	36
Wykres 52. Ocena ogólnej przydatności w codziennym życiu poruszanej tematyki na szkoleniu nadana przez rodziców. 1 – nieprzydatna, 5 – przydatna. N = 6398.....	36
Wykres 53. Zainteresowanie rodziców innymi szkoleniami podobnego lub tego samego typu. 1 – brak zainteresowania, 5 – bardzo duże zainteresowanie. N = 5422	37
Wykres 54. Ogólna ocena zadowolenia nauczycieli z warsztatów. 1 – ocena niska, 5 – ocena wysoka. N = 6160	37
Wykres 55. Ogólna ocena przydatności warsztatów przez nauczycieli. 1 – nieprzydatne, 5 – przydatne (odpowiedzi nauczycieli). N = 6103	38
Wykres 56. Ogólna ocena zwiększenia wiedzy w zakresie bezpieczeństwa w Internecie w wyniku udziału w szkoleniu przez nauczycieli. 1 – niski poziom zwiększenia wiedzy, 5 – wysoki poziom zwiększenia wiedzy. N = 6053	38
Wykres 57. Ocena ogólnej przydatności poruszanej tematyki na szkoleniu nadana przez nauczycieli. 1 – nieprzydatna, 5 – przydatna. N = 5951.....	39

Wykres 58. Ocena przydatności poruszanej tematyki w pracy z uczniami. 1 – nieprzydatna, 5 – przydatna. N = 6097	39
Wykres 59. Zainteresowanie nauczycieli innymi szkoleniami podobnego lub tego samego typu. 1 – brak zainteresowania, 5 – bardzo duże zainteresowanie. N = 5006	39

Spis tabel

Tabela 1. Kategorie badanych respondentów.....	7
Tabela 2. Województwo zamieszkania z podziałem na kategorie badanych (Liczebności)	8
Tabela 3. Liczebność poszczególnych kategorii badanych w badaniu ankietowym realizowanym bezpośrednio po warsztatach.	33